

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1936
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMER

Chamberlain beszélt

és leszögezte az angol kormány álláspontját Hitler békebeszédével kapcsolatban. Daladier beszéde után nyilvánvaló volt, hogy a londoni kormány sem fogadhatja el minden fenntartás nélkül a német békeajánlatot és bizonyos volt az is, hogy nem körvonalazza minden részletre kiterjedően azokat a feltételeket, melyek mellett a béke helyreállítható lenne. Meg kell állapítani azt is, hogy Chamberlain beszéde még kevésbé volt harcias, mint Daladieré, semmi olyat nem mondott, ami az esetleges tárgyalások megkezdését lehetetlenné tenné, sőt az a bejelentése, hogy „Anglia a kellő pillanatban újabb béke rendezési tervet terjeszt elő”, reméli engedi a mostani háborús állapot felszámolását.

Amióta Hitler beszéde elhangzott, lényegesen változott a helyzet. Napok óta Európa északi országainak problémája a nyugati eseményeknél is nagyobb helyet foglal el a világsajtóban. Moszkvában megkezdődtek az orosz—finn tárgyalások, sorsukat figyelemmel kísérik Svédországban is, Amerikában is és a legtöbb semleges ország érdeklelten sajtója attól tart, hogy ebből a magból veszedelmes vihar teremhet.

Nyugat és észak mellett egészen különleges jelentőséget kell tulajdonítani a középkeleti és távolkeleti események fejlődésének. Mindkét helyen számos olyan tényező nyomult előtérbe, amelyeknek eddigi befolyása nem volt közvetlenül tapasztalható, másrészt pedig az események esetleges eltolódása itt is, ott is végeredményben komolyan befolyásolhatja a jelenlegi konfliktusban elsőrendű szerepet játszó hatalmak politikájának további kialakulását.

Középkeleten a Szovjet karikázusi csapatmozdulatai főleg az angol olajérdekerek ellen irányulnak. Afganisztán ugyan inkább katonai szempontból lehet fontos állomás, az iraki olajterület zavartalan üzemét viszont sok szempontból úgy tekintik, mint az angol világbirodalom katonai erejének egyik bázisát. Noha az angol kormány hivatalos nyilatkozatai során eddig még egy szóval sem emlékezett meg egy itteni konfliktus lehetőségéről, más, ugyancsak megbízhatónak látszó angol források híreiből arra lehet következtetni, hogy London ezen a területen katonai eseményekkel számol. Így például az angol hadügyminisztérium félhivatalosan közölte a szigetország nyilvánosságával, hogy a francia földre átszállított első hadsereg kötelei-kein kívül karácsonyig nem szándékszik újabb csapatokat küldeni a kontinensre, október huszonharmadikára azonban mégis egy újabb évszázad jelentkezését rendelte el. Ennek az intézkedésnek nemcsak kiképzés és tartalékalakítás a célja, hanem egészen bevallottan az is, hogy számítanak nagyobb, középkeletre irányuló angol csapatmozdulatok lehetőségével.

Távolkeleten még sokkal bonyolultabb és áttekinthetlenebb a helyzet. Japán éveken át élvezte annak a jól bevált rendszernek előnyeit, hogy a tokiói kormány és az ázsiai szárazföldön operáló hadsereg diplomáciailag egymástól meglehetősen függetlenül működött. A gyakorlatban ez azt jelentette, hogy ha valamelyik japán tábornoknak fehér hatalmak ellen irányított akciója nem mutatott fel gyors és kielégítő eredményt, a tokiói külügyminisztérium könnyen egyéni túlkapaszkodásnak jelenthette ki a kezdeményezést és csak a sikeres eredményeket vette hivatalosan tudomásul. Mostanában azonban ez a módszer meglehetősen zavaros eredményeket produkál. Hiába helyezték elvileg egységes parancsnokság alá Japán három, eddig önállóan operáló hadseregét, hiába jelentették hivatalosan, hogy Japán és a Szovjet utköző államai, Mongólia és Mandzsúria fegyverszünetet kötöttek, a legutolsó harcok jelentésekből kiderül, hogy az előnyomuló japán csapatok mindenütt legmodernebb felszerelésű szovjet-egységek el-

A SVÉD KIRÁLY MEGBESZÉLÉSRE HÍVTA ÖSSZE A SKANDINÁV ÁLLAMOK URALKODÓIT

Az orosz terjeszkedés Finnország felé nyugtalanítja az északi országokat

Stockholmból jelentik: A svéd király ma táviratilag találkozárra hívta meg a dán és a norvég királyt, valamint a finn államelnököt. Hír szerint a norvég király és a dán király a meghívást már elfogadta és értesítette a svéd uralkodót, hogy külügyminisztere kíséretében utazik a találkozóra. A találkozás 18-án, a jövő hét keddjén lesz, Stockholmban.

Nyugtalanóság az északi államokban

Stockholmból jelentik: (Dunaposta.) Illetékes helyen megcáfolják a külföldi sajtónak azt a híradását, mintha az északi államok közös lépést tettek volna a szovjet kormánytól Finnország érdekében. Ugyancsak cáfolják, hogy a svéd kormány kifejezésre juttatta volna a szovjet kormány előtt, hogy amennyiben Finnország ellenállásra kényszerülne, úgy Svédország sem maradhat tétlen.

A dán külügyminisztérium közlése szerint az oslói államesoport nyilatkozattételre készül, amelyben azon reményének ad kifejezést, hogy a finn-szovjet tárgyalások során a két ország közötti barátságos viszony még csak jobban meg fog erősödni.

Finnország megvédi függetlenségét

Stockholmból jelentik: (Dunaposta.) Cajander finn miniszterelnök rövid rádióbeszédet tartott a finn-szovjet ellentéttel kapcsolatban. A miniszterelnök többek között a következőket mondotta:

— Finnországot nem a békeszerződések hozták létre, hanem, mint ismeretes, évszázadok óta önálló állami életet élt és határait sérthetetlennek és megváltoztathatatlanoknak tartja. A finn katonai intézkedések nem fenyegetnek senkit. A katonai intézkedések csak az ország biztonságát és semlegeségének megővését célozza. Finnország mindent megtesz a béke érdekében, de állami létét és függetlenségét minden körülmények között megvédelmezi. A finn miniszterelnök beszéde végén még hangsúlyozta, hogy Finnország nem kebelezett be idegen népek.

lenállásába ütköznek és a moszkvai rádió napról-napra véres japán veszteségekről ad hírt. Ugyanakkor a moszkvai német-orosz egyezmény következményeképpen változás következett be a tokiói kormányban, amelynek külügyminisztere hosszabb időn át a Felkelő Nap Birodalmának amerikai nagykövete volt. Ebből az angolszász hatalmakhoz való közeledésre kellett következtetni; annál meglepőbbnek bizonyult, hogy Japán sorozatosan jelenti ki: létérdekeit érzi veszélyeztetve az amerikai flotta megerősítése és csendesóceáni mozdulatai által. Mindennek betetőzéséül pedig a világ történetében eddig páratlan állásfoglalással a japán külügyminisztérium diplomáciai személyzetének és a fiókkülügyminisztériumnak tekinthető sanghaji konzulátus diplomáciai személyzetének legnagyobb része a kormány politikája elleni tiltakozás jelű benyújtotta lemondását.

A súlypont Nyugatról Keletre helyeződött át. Anglia nem nézi közömbösen Oroszország terjeszkedését, mert az a veszély fenyegeti, hogy az északi államoknak érdekszférájába való kény-

Párisból jelentik: A Tempsben cikk jelent meg, amely a következőképpen szól:

— Nem lehet eltitkolni, hogy Oroszországnak Finnországba való benyomulása a skandináv államokat is érinti. Oroszország rejtett terve Európa jelenlegi térképének teljes megváltoztatása. A skandináv államok azt hitték, hogy a tradicionális függetlenségi és semlegeségi északi politikai megóvja a különböző európai bonyodalmaktól és nem fognak befolyással bírní nemzeti életükre. A német-orosz titkos megegyezés és Lengyelország elpusztítása megváltoztatta az összes körülményeket. A skandináv államokat egyformán fenyegeti az orosz és a német imperializmus. (Rador.)

Stockholmból jelentik: A Finnországban élő svéd-ek autókön és repülőgépeken érkeztek vissza hazájukba. Finn körökben kijelentették, hogy az orosz követelések három szigetre vonatkoznak, amelyek a kronstadti és leningradi öböl bejáratát uralják. Ezeket a követeléseket ki lehetne elégíteni, ha megfelelő ellenszolgáltatásokhoz jutna a finn kormány. (Rador.)

SVÉDORSZÁG FELKÉSZÜL ÉSZAK SZABADSÁGÁNAK MEGVÉDÉSÉRE

Helsinkiből jelentik: Az általános mozgósítás és a városok kiürítése tovább tart. Jól informált körökben úgy tudják, hogy a berlini finn követ azt a választ kapta a német kormánytól, hogy az orosz kormánynak joga van az 1914-es határ visszaállítás-

szereite után sor kerülhet olyan ázsiai expanzív törekvések megvalósítására, melyek a legkövetlenebbül érintik Anglia világhatalmi pozícióját. Chamberlain beszéde ezért óvatossá volt, nyitva hagyta az utat Németországgal való megegyezés felé is és a kellő pillanatban — amint mondotta — London béke rendezési tervet terjeszt elő. A Harmadik Birodalom és a Szovjet éveken át a legélesebb ellentétben állott egymással és amikor a szükség magával hozta, mégis meg tudtak egyezni, megneamtámadási, sőt barátsági szerződést kötöttek egymással. Anglia és Németország között nincsenek és nem is voltak ideológiai ütközéspontok, Franciaország felé sincsenek a németeknek igényeik és így nem lehetetlen, hogy a ma még szembenálló felek között márol-holnapra olyan közeledés jön létre, mely az ellentéteket kiküszöböli, megteremti a békes együttműködés feltételeit és — Chamberlain szavaival élve — orvosolja a bajokat úgy, hogy az országok jogos kívánalmainak és szükségleteinek eleget tesz. Ezt várja az egész világ.

sához. Hasonló választ kapott az utóbbi napokban az **ésk** kormány is Berlinből. Most már nem is beszélnek arról, hogy Németország segítségét vegyék igénybe, hanem csak arról lehet szó, hogy a skandináv államok egyittműködésére és az Egyesült Államok rokonszenvére lehet számítani. (Rador.)

A dán lapok közlik Erko finn külügyminisz-

ter tegnap tett nyilatkozatát, amely szerint Finnország nem hajlandó Szovjet-Oroszországgal szövetségre lépni. A dán lapok jelentése szerint nyilatkozott a svéd hadügyminiszter is, aki kijelentette, hogy adott esetben Svédországnak el kell készülnie észak szabadságának megvédésére.

Litvánia visszaköveteli Memelt?

Londonból jelentik: A Times rigai tudósítója azt jelenti, hogy hírek kerültek forgalomba, a melyek szerint Litvánia Oroszország támogatása mellett visszaköveteli Memelt a németektől. (Rador.)

Koppenhágából jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: A moszkvai dán, svéd és norvég követek kormányaitól kapott utasításuk alapján külön-külön demarsot intéztek a szovjetkormányhoz. (Rador.)

Tallinból jelentik: A Reuter ügynökség jelenti: Az a három szovjet hadihajó, amely szerdán a tal-

lin öbölbe érkezett, rövid tartózkodás után Libauba és Windauba folytatta útját.

Moszkvából jelentik: (Dunaposta.) A Vilnában levő szovjetcsapatok megkezdtek a város kiürítését. Ugyancsak Moszkvából jelentik, hogy a legfelsőbb szovjet tanács jóváhagyta az október 11-én megkötött litván-szovjet kölcsönös segélynyújtási egyezményt.

Tallinból jelentik: Az új eszt kormány miniszterelnöke Uluotis, külügyminisztere Piip és hadügyminisztere Reek tábornok. (Rador.)

Finnország a 63.000 tó országa

A finn-orosz tárgyalások a baltikum negyedik államára, Finnországra terelték a világérdeklődést. Az „Ezer-tó” országa a finn köztársaság, vagy csak röviden *Suomi*, egyike Európa legfiatalabb országaiknak, függetlenné válását szintén a világháborúnak köszönhette. Az ország területe, amely a Jeges-tengerrel egészen a Finn öbölig terjed, 383.000 négyzetkilométer. Az ország tájképére jellemző a rengeteg kis tó és belső víz — több mint 63.000 számlálnak — és számos folyó is. A finn földnek tízenkét százalékát borítják ezek a belső vizek, az ország 65 százaléka erdő éspedig főként tölvevű erdő.

Finnország lakossága mintegy 3.8 millió. 16.1 százalék lakik a városokban, amelyek között Helsinkinek, a fővárosnak, 280.000 lakosa van.

A finn nép ma már igen nagy mértékben összekeveredett, csak a nyelv által különböző két néplelemből áll, éspedig a finnül beszélőből és a svédül beszélőből. A kizárólag finnül beszélő rész az össz-

lakosság 89 százalékát teszi ki. 1917. előtt Finnország politikailag sohasem volt független, először svéd, később orosz uralom alatt állott.

A finn a hatalmas vizek és az óriási fagyasztás által jelentősen támogatott ipar ellenére még ma is túlnyomórészt őstermeléssel foglalkozik. Az ipar mindössze 15 százalékát foglalkoztatja a lakosságnak. A mező- és erdőgazdaság, valamint a halászat még ma is éppen úgy, mint századokkal ezelőtt, a finnek fő életlehetőségét adja. Magában a mezőgazdaságban az állattenyésztés és vajtermelés játszik vezető szerepet.

Vallásilag a lakosság úgyszólván teljes egészében a luteránus vallás híve, a katolikusok száma mindössze 2500 lélek. Igen nagy azonban a felekezeten kívüliek száma, akiket a legutóbbi statisztika 200.000-rel mutatott ki. A valóságban azonban megbízható becslés szerint a lakosság tíz százalékát kell ezekhez számítani.

A franciák felrobbantották a Rajna több hidját

Megélikült a harci tevékenység Saarbrücken körül. Cáfolták a német-olasz-orosz megbeszélések híreit

Berlinből jelentik: (Rádiópréss.) A német védőerő főparancsnokság jelenti: Keleten befejezés előtt állnak a német-orosz érdekhatar felé irányuló mozdulatok. Nyugaton az előző napokhoz hasonlóan helyi felderítő járőr és tűzérési tevékenység volt. A francia csapatok felrobbantották a Rajna több hidját.

Párisból jelentik: A Havas ügynökség a katonai helyzetről a következő jelentést adta ki: Háromnapos erőlyes német tevékenység után tegnap került sor a legsúlyosabb összecsapásokra. A két megerősített vonal között sok helyen több kilométeres szélességben folytatók le ezek a harcok, amelyeknek célja az volt, hogy az ellenséges járőratok foglyokat ejtsenek. Ezt a területet erdőszékek és egyéb természetes akadályok borítják. Hol a német, hol pedig a francia oldalról hangzott fel a puskatűzelés és az önműködő fegyverek kattogása. Különösen Saarbrückentől délre fejtettek ki a franciák nagyobb tevékenységét, mert balszárnyukat a Warnét-erdőben kiépített állások támogathatták. Az itt működő francia csapatok közvetlenül a Siegfried-vonal egyik legjobban megerősített pontja előtt fekszenek. A winterbergi ötszáz méteres hegycsúcsra a Saarbrückentől védő erdő áll. (Rador.)

Ottavából jelentik: A hadikölcsön jegyzése már eddig is kitűnő eredménnyel járt, amennyiben 200 millió dollárt írtak alá. (Rador.)

NÉMET-ORSZ GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK

Rómából jelentik: (Rador.) A Reuter ügynökség jelentése szerint itt nem adnak hitelt annak a Berlinből származó hírek, hogy rövidesen olasz-német-orosz megbeszélések indulnának meg. Mértékadó olasz körökben leszögezik azt a tényt, hogy Olaszország és a Szovjetunió között semmiféle olyan szerződés nem áll fenn, amely módot nyújtana közös tanácskozásokra. Ilyen szerződése Olaszországnak csak Németországgal van és ha vélemények ki-

cserélésére volna szükség, úgy az csak diplomáciai uton történhet.

Moszkvából jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: A Moszkvában tárgyaló német gazdasági bizottság október tizedikén és tizenegyedikén folytatott tanácskozásait. Több fontos kérdésben kedvező eredményt értek el. Ritter nagykövet és Schnurre meghatalmazott miniszter a moszkvai mezőgazdasági kiállítást is megtekintették. (Rador.)

FONTOS SZEREP VÁR BASTIANINI ÚJ LONDONI OLASZ KÖVETRE

Rómából jelentik: (Dunaposta.) Londonban, Berlinben, sőt Párisban úgy vélik, hogy a legközelebbi jövőben olasz-német-orosz konzultáció lesz. Olasz politikai körökben azonban nem tudnak semmit sem az esetleges háromhatalmi értekezletről. Az olasz főváros semleges diplomáciai köreiből nem tartják valószínűnek az olasz-német-orosz háromhatalmi értekezletet.

Olasz politikai körökben a hét legnagyobb politikai eseményének Bastinini, az új londoni olasz nagyköveteinek londoni állomáshelyére való utazását tartják. Bastinini mostani utazása éppen olyan sok találgatásra ad alkalmat, mint az új londoni olasz nagykövet tervezett utazásának ezelőtt három-négy héttel történt elhalasztása. Az a vélemény alakult ki, hogy Bastinini lesz a jelenlegi háborús viszály elsőszámú bekekövete. Erről a feltevésről, valamint Olaszország újabb békeközvetítéséről olasz politikai körökben mitsem tudnak, azonban feltétlenül nagy érdeklődésre tarthat számot Bastinini, az új olasz nagykövet utazása éppen most, amikor az európai háború új fejezete kezdődik meg.

Bastinini nagykövet, aki az olasz diplomácia egyik legkimagaslóbb tagja, elutazásánál megjelent a magyar követ, az angol nagykövet, a spanyol követ és a görög követ.

Beterjesztették a megnagyobbodott Magyarország új költségvetését

Budapestről jelentik: A magyar képviselőhét pénteki ülésén Reményi-Schneller pénzügyminiszter beterjesztette a megnagyobbodott Magyarország hónapi költségvetését, amely 1939. június 1-től 1940. év december 31-ig terjedő időre vonatkozik. A költségvetést még a régi házzsabályoknak megfelelően fogják tárgyalni, tehát előbb a bizottsághoz kerül és azután jön sorra a plenáris tárgyalás. A pénzügyminiszter a költségvetés beterjesztése után elmondotta nagy pénzügyi expozéját. Hangot tarta, hogy olyan költségvetést terjesztett elő, mely egységben tartalmazza a Felvidékkel és Kárpátaljával megnövekedett Magyarország költségvetését. Rámutatott arra, hogy a kormányt három szempont vezette a költségvetés összeállításánál. Gondoskodnia kellett ugyanis a visszacsatolt területek gazdasági, kulturális és szociális viszonyainak erős emelésére. Másfél év alatt ezért 2.66 millió pengő kiadást irányoztak elő a költségvetésben, amelyvel szemben a bevételek végösszege 2.56 millió pengő és így a deficit 130 millió pengő teki. Bejelentette, hogy ennek fedezésére a megajánlasi törvényben felhatalmazást fog kérni kölcsön kibocsátására. Bejelentette azt is, hogy az adó emelésével és különféle jövedelmek szaporodásával is emelkedni fog a bevétel és a kormány csak olyan összegű kölcsönt akar felvenni, amilyenre műlylatlanul szükség lesz. A pénzügyminiszter beszéde után megkezdtek a földbirtok reformjavaslat fölöttalagos vitáját.

Titkos üzelmek miatt letartóztatott egy francia hajóstársaság vezetőségét

Párisból jelentik: A touloni vizsgálóbíró utasítására a rendőrség letartóztatta a France Navigation nevű hajóstársaság igazgatóját, a moszkvai születésű Poznan Simont és Pierot holland állampolgárt. Ezzel a társaság letartóztatásában levő vezetőinek száma nyolcra emelkedett. A társaság működését a francia hatóságok hónapok óta gyanakvással figyelték. A társaság hajói ugyanis a utóbbi időben főleg Németországba és Oroszországba szállítottak árukat. A spanyol polgárháború idején még inkább gyanakodtak a társaságra, hogy a titkos összeköttetéseket tart fenn titkos külföldi alakulatokkal. A társaság vezetői ez év augusztusától kezdve idegen zászlók alatt járatják hajóikat hogy ilyen módon elkerüljék a katonai hatóságok ellenőrzését.

CORSO mozi

MA PREMIER!

Minden idők leggigantikusabb filmalkotása!

POLTAVA

(Egy birodalom születése)

4 szovjet-orosz hadosztály katonaságának közreműködésével készült ez a páratlanul hatalmas film. Több mint 80.000 statisztá. Az orosz filmművészet csúcsteljesítménye. Az igazi hazaszeretet, a fenekölt emberi érzések, az öngyűlöli szatira, rettenetes erejű szárazföldi és tengeri csatajelenetek filmje!

FŐSZEREPLŐK:

Péter cár: SIMONOV

Ekaterina: TARASOVA

A cárevics:

TSCHERKASSOV

A legújabb Metro-Goldwyn híradó.

3 óraker 17 leies helyárrakkal

A nagy keringő

Öfelsége II. Carol király:

A hosszú háboru tönkre teszi valamennyi nemzet gazdaságát

Az uralkodó érdekes véleménye az időszerű kérdésekről egy fővárosi lapban

Bucurestiből jelentik: A fővárosban megjelenő Jurnalul királyi beszélgetést közöl, amelynek keretében a lap munkatársa a következő kérdéseket intézte Öfelségéhez:

1. Mi a románok kötelessége a jelen órában?
2. A háború gazdasági következménye?
3. A háború kiküszöbölése a jövőben?

A fenti kérdésekre a feleletek a következők:

— Szent és teljes egyesülés az ország zászlaja köré és aköré a személy köré, aki kezében tartja ezt a zászlót, hogy megvédje az ország függetlenségét és a határokat.

— A háború gazdasági következményeit senki sem jósolhatja meg előre, mert ez a háború tartamától függ, amelyről viszont senki sem tudja, meddig fog tartani. Két-három hó-

nap múlva ez a kérdés tisztázódni fog. Egy hosszú háború gazdaságilag tönkre fog tenni egyes államokat és tönkreteszti valamennyi nemzet gazdaságát.

— A háború megelőzése végett szükség van mindenekelőtt az erkölcsi leszerelésre, amint azt már régebben is kijelentettem. Csak ilyen leszerelés után — amelynek véghezvitelére számos hosszabb időre van szükség — lehet csökkenteni a fegyverkezést. A fegyverkezésnek ilyen természetű csökkentése nagyobb fontossággal bír gazdasági és pénzügyi szempontból, mint politikai szempontokból. A fegyverkezés csökkentése által hatalmas összegeket lehetne megőrizni és azokat fontosabb célokra fordítani. Ha az erkölcsi leszerelés nem történik meg, előáll a titkos fegyverkezés és így megismétlődik az emberi szerencsétlenségek sorozata.

Anglia felelős a háboru folytatásáért — írják a német lapok

„Most már beszéljenek a fegyverek” ... — Hogyan fogadta a külföld Chamberlain parlamenti beszédét. — Hitler befejezettnek tekinti az eszmecsere London és Berlin között

Berlinből jelentik: A lapok hatalmas cikkekben ismertették Chamberlain miniszterelnök beszédét és ennek kapcsán közölték, hogy az angol kormány visszautasította Németország békes javaslatát és a háborút választotta. Hangoztatják a német lapok, hogy az angol miniszterelnök nem tanúsított megfelelő megértést Hitler beszédével és az abban kifejezésre juttatott béketervezésben. A lapok hangoztatják, hogy most már Anglia a felelős a háború folytatásáért. A német sajtó azonban most is megfelelően enyhén hangon ír Franciaországról, amelyről megállapítja, hogy egyedül Anglia kedvéért keveredett a háborúba. A Berliner Börsenzeitung ezt írja: — Anglia háborút akar és meg kell állapítani, hogy sikerült a felfogása számára Franciaországot is a háborúba állítani. Ha azonban az angol kormány meg akarja semmisíteni Németországot, akkor meg kell tudnia, hogy Nagy-Németországgal áll szemben.

A Deutsche Diplomatische Korrespondenz is hosszabb cikkben foglalkozik az angol kormányelnök csütörtök esti beszédével és annak állításait visszautasítja. Az angol miniszterelnök gyöngeségnek jelezte azt a jóakaratot, amelyet a német nép vezére által hangoztatott az angol és a francia néppel szemben Különösen kifogásolja a lap a Csehországról és az Ausztriáról állított kijelentéseket. Anglia szeretője, ha a cseh és lengyel népet ismét szárazföldi segélynépnek használhatná fel. A német nép becsületesen kívánja, hogy összeférhessen és együttélhessen Angliával. Anglia azonban sajnálja a német néptől ezt a sorsot és arra törekszik, hogy megsemmisítse a német birodalmat. (Radiopress.)

A NÉMET LAPOK KIHIVÓNÁK TALALJÁK CHAMBERLAIN BESZÉDÉT

Berlinből jelentik: „Chamberlain visszautasítja Németország békeajánlatát”. „Chamberlain háborút akar”, — ilyen címekekkel jelentek meg a német sajtó cikkei pénteken reggel az első oldalon. A német lapok egyhangúan állásfoglalnak Chamberlain beszédével szemben, amelyet sértőnek és kihívónak tartanak. A Frankfurter Zeitung szerint Chamberlain a felelősséget Németországra akarja hárítani a háborúért. Az emberiségéről és a népek szabadságáról elhangzott szövegek ellentétben állnak az angol történelemmel és azzal is, ahogyan Anglia a semlegesekkel bánik. Chamberlain, Churchill és Eden fel akarják élesíteni a versaillesi diktátumot, mi pedig jóvátételt kértünk csak, hogy Közép- és Kelet-Európában megfelelő ellenállást lehessen kifejteni a nyugati hatalmak ellen. Azt mondták, hogy a Führer iránt nem viselkednek bizalommal. London és Páris tudja meg, hogy a német kormányzatot a német nép a legteljesebb erejével támogatja és a vezetőség iránti bizalom

határtalan. Majd meglátjuk, hogy Chamberlain és Daladier meddig fogják népeik bizalmát élvezni. Most már beszéljenek a fegyverek!!!

A Völkischer Beobachter ezeket írja: Chamberlain magáévá tette Daladier kijelentéseit, a melyek biztonsági garanciákra vonatkoznak. A Vezér volt az, aki elsősorban leszögezte, hogy a biztonság nélküli állapotnak véget kell vetni. Chamberlain választott és ennek súlyos következményei lesznek. A jövő fogja eldönteni, hogy

1. Az eszmecsere Berlin és London között befejeződött.
2. A háború óriási arányokban történő kifejlődését csak úgy lehet megakadályozni, ha a semleges államok világosan értésére adnák Angliának, hogy nem számíthat segítségükre és ha kifejeznék azon óhajukat is, hogy egyrészt Nagy-Britannia és Franciaország, másrészt pedig Németország észszerű megoldásra jussanak.
3. Németország meg van győződve, hogy a jelenlegi körülmények között Oroszország be fogja váltani mindazon ígéreteket, amiket a német birodalomnak tett.
4. Németország nem kívánja a háborút és csak arra szorítkozik, hogy minden erejével védekezhessen. Ez a védekezés támadóvédekező formát is vehet.
5. Németország időt ad a semlegeseknek, hogy esetleges tevékenységüket megindítsák.

(Radior.)

Az angol sajtó szerint Hitler nem akar békét

Londonból jelentik: A miniszterelnök Hitler javaslatára tegnap adott válasza után hír szerint szombaton rádióbeszédét mond az Egyesült Államok számára. A reggeli londoni lapok kivétel nélkül meleg fogadtatásban részesítik a beszédet. A lapok nem látnak többé lehetőséget az ellenségeskedések megszüntetésére és hangsúlyozzák, hogy Anglia döntése immár visszavonhatatlan. Chamberlain visszautasította ugyan a német javaslatokat, de nyitva hagyta az utat más természetű javaslatok számára.

A Daily Mail azt írja, hogy a demokráciák békét akarnak, de nem Hitler kancellár békéjét. — A Daily Herald ezeket írja: Az angolok gyűlölik a háborút. De nem fogadhatnak el olyan békét, amely megbecsületleníti és szolgaságra kényszeríti őket. — A Daily Telegraph megállapítja, hogy az angol miniszterelnök az egész nemzet szívéből beszélt. (Radiopress.)

LLOYD GEORGE CHAMBERLAIN ELLEN FOGLALT ÁLLÁST

Londonból jelentik: (Radior.) Lloyd George csütörtök délután párhíveiből álló szűkebb csoport előtt a következőket jelentette ki:

— Remélem, hogy a kapuk nyitva maradnak. Lehetséges, hogy újabb alkalom adódna és ezért nem szabad előre végleges érvényű határozatokat hozni. A helyzet rendkívül súlyos lenne, ha ilyesmi történné. Sok millió ember élete forog kockán és változsinu, hogy egy elhamarkodott lépésnek borzalmas nagy nyomor és olyan következményei lennének, amit elképzelni sem lehet.

Lloyd George végül kijelentette, hogy senkivel sem tanácskozott beszédének elmondása előtt és így az csak öt kötelezi,

Könnyű neki énekelni,

... hiszen bőrét előzőleg NIVEA-val erősítette.

Beszappanozás előtt dörzsölje jól be NIVEA-val arcibőrét, mert kényelmesen, fájdalom nélkül és gyorsan fog borotválkozni. Csak a NIVEA tartalmazza az Euceritet, ami megakadályozza a bőr felpattogását, égését és a bőrhuzódást.

melyik ország omlik össze ebben a háborúban. A német nép végig küzdte ezt a háborút, amelyet az angol kormány határozott el. Nagy-Britannia rövidesen olyan ellenállással fogja szembe találni magát, amilyenre még nem volt példa a történelemben. (Radiopress.)

HITLER KANCELLÁR ÖT PONTJA

Berlinből jelentik: Chamberlain beszédének elhangzása után Hitler kancellár csütörtök este magához kérte a német birodalom vezetőit és a környezetéhez tartozó bizalmas munkatársait, valamint Dietrich doktor sajtófőnököt, majd pedig a tanácskozás után az alanti nyilatkozatot adták ki a sajtónak:

A Havas távirati ügynökség közli, hogy a béke helyreállítására alakult bizottság pénteken Lloyd George elnöklete alatt ülést tartott. A gyűlés határozatot fogadott el, amelynek értelmében Chamberlain beszédét „teljesen elfogadhatatlannak” nyilvánította.

A BESZÉD HATÁSA KÜLFÖLDÖN

Párisból jelentik: A francia sajtó nagy megelégedéssel és örömmel foglalkozik Chamberlain miniszterelnök csütörtöki alsóházi beszédével. A lapok hangsúlyozzák, hogy most már semmi kétség nem lehet az angol és francia állásfoglalásról. Az Excelsior hangoztatja, hogy szó sem lehet arról, hogy Anglia és Franciaország alkudozzék. Daladier és Chamberlain miniszterelnökök nem zárják el az utat a béke általános rendezése előtt, de amíg Európában helyre nem áll a bizalom, erről a rendezésről szó sem lehet. A francia lapok végül elutasítónak foglalkoznak állást Hitler békekísérletével szemben. (Radiopress.)

Illetékes jogszólvá helyen Chamberlain beszéde után felvetik a kérdést, hogy milyen bizottságot követelnek a nyugati hatalmak Németországtól.

A bolgár sajtó szerint Chamberlain beszédében nincs semmi új és semmi konkrétum. Ezért most minden érdeklődés arra kell irányuljon, hogy milyen magatartást tanúsít Olaszország és Oroszország.

A magyar sajtónak egyúttal az a véleménye, hogy Chamberlain angol miniszterelnök beszéde a német békejavaslatok elutasítása volt. (Radior.)

CHOPIN FRÉDÉRIC FRANÇOIS

A nagy művész emberi arcképe

A kis Frédéric zeneszó mellett jött a világ. Születésekor ép lakodalom volt szülőfalujában: Zelazova-Volában és a falusi muzsikások szerenádát adtak Chopin anyjának ablakai alatt.

Chopin külső megjelenésében annyi tetszőség és harmónia volt, egész lényén annyi veleszületett kellem, természetes báj ömlött el, hogy a szemlélő tekintete elgyönyörködve pihent rajta. Egyik kiváló biográfus, a lengyel Karasovszky szerint, Chopin sötétbarna szemének pillantása inkább vidámnak, mint révedzőnek volt nevezhető, mosolya mindig derűs, fanyarságtól mentes. Finoman ápott, sötétszőke haja selymes lágyassággal simult magasanívélő homlokára. Kis-sé hajlott orra a római cézárókéra emlékeztetett. Mozgásában, minden gesztusában előkelő, modorában, érintkezési formáinak arisztokratikus válszaktétségében a vérbeli, született „arbitér elegantiarum”, aki egész valójában magán viselte a kiválóság ismérvét. Beszédhangja kissé tompított, kellemes csengésű. Középtermetű, karcsú, vékonydögű ember. Kedélyét egyik barátja ekként jellemzi:

Chopin legtöbbször vidám, szíve forró vágyakozással teli. Ha társaságban volt, úgy természetes jókedve egész környezetére átszápott. A személyes érintkezésben olyan kifogástalan jónéveltséget tanúsított és rögtön mindeneket meghódító szeretetreméltósággal viselkedett az emberekkel szemben, hogy azok szívesen elnézték az ifjú zenepoéta gyakori idegességét, örömet bocsátottak meg neki ellenszenvének sokak irányában történt megnyilvánulását. Saját érzelmeiről csak nagyritkán beszélt, mert nem akarta, hogy azokat esetleg félremagyarázzák. Estéit szívesen töltötte el kedélyes baráti körben. Csaknem minden este más előkelő szalonban fordult meg, a főúri palotákban körülrajongott, legnépszerűbb művész-vendége ő volt, aki mindenkit elbűvölt ritka egyéniségének sajátos varázssal...

Mimózaszerű érzékeny természetű, aki apró megbántásokat hosszú ideig nem felejt el és azokat megbocsátani sem tudja és ha szelíden évődnek vele, afelett sem egykönnyen tud napirendre térni. Ő viszont félelmetesen maró ironiájának mérges nyilatit röpíti azok felé, akik belőle ellenszenvet váltanak ki. Nehezen tudja magát valamire végleg elhatározni, ugyanabban a dologban több ember tanácsát szereti kikérni.

Szerelmese az eleganciának, csak arisztokrata társaságban érzi magát igazán jól. Hercegnők irnak emlékalbumába, valósággal isteníti remek zongorajátékáért és rajongának szenvedélyességükben lenyűgöző balladáért, magasztos poézistól áthatott noktürnjeiért.

Lángolóan szereti a hazáját, a szívevérét adná oda a családtagjaiért, barátjait imádjja, meleg bensőséggel levelez velük.

Kitűnő emberábrázoló-tehetséggel rendelkezik, dilettáns színlelőadások keretében komikus szerepekben valóságos kabinetalakításokat nyújt.

Remek zongorakísérő, túlszárnyalhatatlan kamarazenész. Utánozhatatlanul szubtilis árnyalóképeségével, billentésének finomságával, tiszta poézistól áthatott előadásának utólagos varázssal magát Liszt Ferencet és Hector Berliozt is elbűvölte.

Nagyszerű karrikaturista, összes barátainak torzképét felséges humorral rajzolta meg.

Jóismerője a lengyelzsidó-zsargonnak, közmondásoknak, vicceknek, de — alapjában véve — a zsidókkal nem rokonszenvez. A szíveszetben azonban meg tudja őrizni objektívását, a nagy zsidó komponisták — Meyerbeer, Mendelssohn, Halévy, Moscheles, St. Heller — lángszellemének készséggel behódol és őszinte tisztelője Heine Henrik muzsájának is. Meleg barátság fűzte művei egyik kiadófiához: a zsidó Schlesingerhez és ennek Móríc névű fiához. A gazdag zsidó pénzarisztokraták nagystíli vendéglátása imponál neki, mindenkor szívesen látogat el Rothschild Náthán báróék párisi tuskulumbába.

Más nagy pályatársával ellentétben Chopin nem kedvelte a nyilvános szereplést. Az ő számára valóságos áldozatot jelentett, ha egy hangversenyt kellett rendeznie. Már annak előkészületeihez is kedvetlenül fogott hozzá, sőt a

műsor összeállítása is nehezebbre esett. Jóllehet, saját művészi becsét helyesen értékelte, soha azt túl nem becsülte. Annál jobban tudott örülni mások sikereinek, jóbarátai művészi beérkezésnek. Pályatársai teljesítményeinek, alkotásainak szigorú, de mindenkor tárgyilagos és igazságos bírálója volt.

Környezetében is kedvelte a grandseigneur-i jólétet, a hamisítatlan eleganciát, a nagystíli fényűzést: remekbelsőit, bútorkat, értékes keleti szőnyegeket, drága műtárgyakkal telített vitrineket, híres festők képeit. Igazi szerelmese a virágoknak, — kiváltképp az ibolyának — melyektől szobája mindenkor illatos volt.

Barátai soha nem csalódnak áldozatkészségében, szegényei az ő bőkezűségében. Szűkölködő lengyel emigráns honfitársait mindenkor készségesen segítette. Ismeretlenekkel szemben előkelően tartózkodó, parvenüt és toladókat egyetlen szarkasztikus gesztussal tud elintézni. Barátai igen szívesen látogatták, mert mindig kitűnően érezték magukat Chopin hajlékában. Míg erejének, egészségének teljében volt, szellemes élcével, hódító közvetlenségével, kacagató mókával könnyűszerrel tudta elcsavarni a szép párisi nők fejét, nem törődve a férjek féltékenységgel. Azidőtájt Chopin volt a párisi arisztokrata szalónok divatkréál, mindenektől irigvelt első, vezető „arszlán”-ja. Nem hiába majmolták őt ruházatban ismerősei, baráti köre. Páris „dandy”-i George Brummel délece epigónjai — akkoriban „à la Chopin” kesztyűben, divatmenlányban jártak. Chopin fehér kesztyűkre és drágakövekkel, díszes faragványú sétapálcákra — híres kortársához és jóbarátjához: Honoré de Balsac-hoz hasonlóan — sok pénzt költött. Cabriolettjére — könnyű, kétfogatu kocsijára — Chopin évente egész kis vagyont áldozott, de ezt a kedvenc járművét nem nélkülözhatta, mert azon járt leckeóráira és vizitjeire.

Ha társas összejöveteleknél — az estély végén — a társaság zöme eltávozott, olyankor Chopin szerette intimusait maga köré gyűjteni és a zongorán — a maga utólagos módján — improvizált. Igazi szenvedélytől áthatott játékával, noktürnös hangulatú zeneképeivel ezeken az intim zeneestélyeken női hallgatóit megígézte, a férfiak is teljes elragadtással hallgatták isteni játékát, melynek később Liszt Ferenc bő tanulmányt szentelt.

Chopin egy grófnő estélyén ismerkedett meg Dudevánt Aurora bárónéval — írni nevén: George Sand-al, mely barátság Chopinre nézve végzetes volt. Ez az erotikájában féktelenül szenvedélyes asszony előbb a halhatatlan francia lírai költő: a súlyosan szívbeteget Alfred de Musset-t tette tönkre, azután a tüdőbeteg Chopin kergette a pusztulásra, akinek túlkora elhínytá kétségtelenül George Sand lelkét terhelte. Mint Shakespeare Rómeója mondja Júliának — midőn őt először megpillantja: „Te leszel a haláalom” — ugyanezt mondhatta volna Chopin George Sand-nak első találkozásuk alkalmával.

Végtelenül érzékeny természete Chopinnak élte folyamán igen sok keserűséget okozott. Ha a szerence biztatónan integetett, a siker hívogatóan mosolygott felé, úgy ennek Chopin alig tudott örülni, ellenben képes volt napokig, sőt hosszú hetekig eltöprengeni valamely, vele szemben ügyetlen módon elkövetett, magára nézve sérelmesnek vélt apró tapintatlanságot, udvariatlan elszóláson. A nagy lelkifájdalmak azonban — csodálatos módon — nem ejtnek rajta olyan mély sebet, mint a hiúságot sértő apró túszúrások, bosszantó „oldalbalökések”. Egészségi állapotával is úgy állt a helyzet: hogy nagy veszélyeknek, kemény megpróbáltatásoknak hősiesszen nézett a szemébe, míg közérzetének apróbb ingadozásai rendkívül nyugtalanították. A milyen tapintatos és nobilisan elnező volt társaságban barátaival szemben, olyan ingerlékeny volt, ha betegség gyötörte. Ilyenkor környezete bizony sokat szenvedett tőle. Fokozott érzékenységet az ágya körül állók valamelyikének egy önkénytelen „reflexmozdulata”, egy akaratlan gesztusa is bántotta. Az ő izzig-veig poéta-lelkét mélyeséges szomorúság fogta el egy szellettörte virágszál, vagy egy megázott madárka látára is.

Guttman Miklós.

Észtország 20 éves függetlensége

Történelmi kutatások szerint az eszt nép ugyanazon a helyen él évezredek óta. Az esztek sok viszontagságot és szenvedést éltek át. Észtország a Keleti-tenger partján a kelet-európai kultúra bástyája. A 13. század elejéig mint szabad és önálló nép élt. Azóta egymást követte a hódítási hadjárat, Legelőbb a dánok foglalták el. A 14. században IV. Valdemár dán király mint saját birtokát, készpénzért eladta a német lovagrendnek. A dánok rövidesen ismét visszaszerezték a területet, A 16. században svéd hatalom vette birtokába. Nyugalom ekkor sem állt be. Észtország állandó csatározások színhelye volt. Keleten elhatalmasodott az Orosz birodalom, míg a svéd hatalom erősen legyengült. A 18. századtól kezdve Észtországot az oroszok hódították el. A 700 éves örökös harc természetszerűleg gátolta a kicsiny nemzet gazdasági és kulturális erősödését.

A 700 éves megszállás alatt a legutóbbi 100 esztendő jelentette Észtországnak az igazi szenvedést. Oroszország uralma a borzalom és kegyetlenség jegyében telt el. Alkotmány nem létezett, törvények tiszteltéről so sem lehetett szó. A legnagyobb elnyomás zúdult a nemzetre. Mint Oroszország igen sok területén, így Észtországban is lázongtak, nyugtalanok voltak. Erőteljes szervezkedésről nem igen lehetett szó. Ahhoz nem voltak még elég erősek. Közbejött a világháború és ez lényegesen változást hozott számukra. 1917-ben, amikor a cári uralom összeomlását mi sem gátolta s a vezetést senki sem tartotta kézben, sem az anyaországban, sem a tartományokban: az eszt tartománygyűlés kimondta az ország elszakadását. 1918. február 24-én hangzott el az újonnan összehívott tartománygyűlés kiáltványa, mely szerint Észtország demokratikus köztársaság. Elnöke a mindenkori miniszterelnök kormányzói minőségében.

Az eszt követő időkben két kisebb harc fejlődött még ki. Először Németország próbálkozott német hercegséget alakítani a balti államokból. Ez nem sikerült. 1919. végén pedig kommunista csapat szállta meg Észtországot. Ezt is levertek. 1920. január 2-án békét kötöttek Szovjet-Oroszországgal. A békeszerződéssel megkezdődött a nagy építő munka. Ma az a helyzet, hogy 700 éves sanyargatás után Észtország a világ egyik igen boldog országa. Fegyverkezési jogát a Népszövetség útján megszerezte. Légi haderőt tart üzemben. A mezőgazdasági termékek — bár az ország kicsiny — ma évi 1200 millió litet tesznek ki. Ipara fejlett. Műveltség és művészet terén magasan állanak.

Észtország Európa legolcsóbb országa. Egy telefonbeszélgetés 1 leu. Villamosjegy hosszú távon 3 leu. Ebéd egy „Ritz”-ben 24 leu. „Északi” bőséges reggeli 9 leu. Hálókoosi gyorsvonaton egy éjjelre 45 leu. A legjobb gramofonlemez 60 leu. Hatszobás lakás évi díja 1300 leu.

Észtországban több a nő, mint a férfi. Uccaspró, kalauz, bankár, ügyvéd: nő.

Az eszt konyhára igen jellemző, hogy az országban nincsen gyomorbag. Minden étkezéshez vajt az esznek. Többször esznek napjában s mindig keveset. Reggelire esznek a legtöbbet.

Az eszt család élet a szeretet, a nyugalom varázssos harmóniája. Jelszavuk: nehéz munkát könnyűen végezni. Általában ezt gyakorlatilag úgy vizszi keresztül, hogy mindent jókedvvel végeznek el. Erős akaratú, józan gondolkodású egyéniség az eszt.

Nem dohányoznak erősen. Szivar nincs. A cigaretták kétharmadrésze szópóka. A dohány sohasem erős. Szórakozásból dohányoznak s nem szükségletből, sem szenvedélyből.

Művészetük a népművészetben és karéneklésben csúcsosodik ki. A karéneklés szenvedélyük. A munkástól kezdve az előkelő úrlembereg mindenki képzeti a hangját és részt vesz valamely énekkar munkájában. A minden évben ismétlődő dalosünnepélyeken 12 ezer dalos vesz részt.

Az eszt lakásra jellemző a sok kisebb szoba. Parkett kevés helyen van. Többnyire a tűlkőrfényes lakkozott hajópallót használják. Minden szobába virágot helyeznek. Nincsen lakás rádió, zongora és gramofon nélkül. Igen sok helyen kedvelik a harmonikát is.

Szent János-nap előestéjén, június 23-án, nevezetes népünnepélyt ünnek. Hatalmas máglya lobogó fényénél dalolnak, táncolnak, szavalnak. Ünneplik az év leghosszabb napját.

BALETT VIOLETTAS október 15-től a Viktoria-bárban

Hibák láncolata okozta a lengyel vereséget

Egy külföldi katonai kiválóság cikke a háromhetes háború tanulságairól. — A német vezérkar tisztában volt a lengyel tervekkel

A Die Weltwoche című lapban a világháború egyik kiváló vezérkari tisztje az alábbi cikkben összegezi a német—lengyel háború tanulságait.

A már befejezett lengyel hadjárat tanulságát a haditörténelem nehezen tudja majd tárgyalgossággal ismertetni. Mindig fájdalmas presztizskérdések merülnek fel, amilyenek például az idősebb Moltke tisztán tudományos munkájának értékét is oszloktenteni igyekeztek. Ját hibáink feltárása mindig kellemetlen. Például az 1871. évi hadjárat örökre egyedüli példája marad annak, hogy a vereséget is kíméletlenül tárgyalgossággal kell ismertetni és tanulmányozni. A francia stratégiai iskolát éppen a statisztikus becsléssége emelte nagyvá. A lengyel hadjárat ismertetéséhez még sok forrásunk hiányzik és csak a már ismert tényállások taglajára szorítkozhatunk. Ez ugyan kevés, de elég értékes anyag.

KESŐI MOZGÓSÍTÁS, A FÖLDALATTI REPÜLŐTEREK HIÁNYA

A lengyel vereség főokát a megszervezésben kell keresni, elsősorban tehát a hadvezetésben.

1. Abban a pillanatban, amikor a hetek óta készült német hadsereg lengyel területre nyúlt,

a lengyel mozgósítás még nem volt befejezve,

által a lengyel hadsereg olyan időt vesztett, melyet nem tudott behozni. A motorizált egységekből álló offenzív hadseregekkel szemben sokkal hamarabb kell felvonulni, mint a régi háborúkban. Az általános mozgósítás elrendelése már csak befejezése lehet a határvonal megerősítésének. Akkor már nincs idő a behívott katonák ide-oda szállításához és a határon erős védőerők kell már készenlétben lenni.

2. A lengyel légi erő nagyjában jó volt, ha számbeleg sokkal kisebb volt a német légi erőé, azonban alig juthatott akcióhoz, mert teljességgel hiányoztak a földalatti repülőterek. Katonai hangárok, vagy mindjárt elrejtett földalatti repülőterek a háborúban mítsem érnek, mert azokat az ellenséges légitörő, a kémiszolgálat hamarosan felfedezi és

a repülőter állományát bombázzák és a szárazföldön semmisítik meg.

Kis állam is sokat tud elérni repülőgépekkel, ha azokat megóvjaa a felesleges veszteségektől és bombamentes állomásokon helyezi el. Ugyanez áll a repülőgépek fűtőanyagaira is.

3. A lengyel hadsereg nem volt elsőrendűen felszerelve modern fegyverekkel és főleg nem volt egységes a fegyverzet. A lengyel tiszt és katona bátran viselkedett, de a tüzéség nem támogatta és a tankok és motorizált egységek visszaverése nem volt megszervezve.

Mivel kisebb egy hadsereg, annál jobb fegyverekkel kell bírnia, mert az emberhiányt anyaggal pótolni lehet.

A lövegek különböző kalibere komplikálja a lövészpótlást és ez elkerülendő. A tankok előnyösülése ellen már békében ki kell dolgozni egy szabatos tervet, amely a terepet hidak, utak robbantásával elzárja. A határokon a lengyel hadvezetés nem bírt kellő számú tankelhárító títéggel.

4. A lengyel hadsereg kiképzése hiányos volt. A mai háborúban el lehet képzelni, hogy kis egységek csodákat művelnek. Ehelyett azt láttuk, hogy a hadjáratnál hiányzott a lengyel felsőbb vezetés. Ezért

egész hadosztályok télenek maradtak, a hadsereg parancsnoksága felmondta a szolgálatot,

míg a legfőbb vezérkarnál hiányzott a tervszerűség és a lehetőségek megítélése. A stratégia a katonai lehetőségek felismerésének a tudománya. A lengyelek úgy állították fel a különböző hadsereg-oszlopokat, hogy azok alkalmasak volnának nehéz offenzívák megoldására. Mivel ez

nem így volt, a vereség okát az első felállításban kell keresni. A lengyel hadosztalok mindegyike közvetlen a határon álltak fel és ezek közül a legerősebb volt a poseni hadsereg. A németek keletben informálva voltak arról, hogy itt a közepén lenne legnagyobb az ellenállás és ezért itt egyáltalában nem támadtak, tehát

a lengyel hadsereg dereka úgyszólván az utolsó időpontig teljes tétlenségben volt.

A LENGYELEK TÖLBECSÜLTÉK ERŐIKET

Elkövetették azt a hibát, hogy amikor látták, hogy Posen irányában nincsen támadás, az erőket nem vonták el délre, ahol a nyomás a legerősebb volt és így a német hadsereg főparancsnokságának az a terve, hogy Szlovákia felől erőteljesen nyomuljon fel, teljességgel sikerült. A helyes hadvezetésnek fel kellett volna ismerni az erőviszonyokat és védekezésre kellett volna felállni. Varsó védelme mutatta, hogy erre a lengyel hadsereg mennyire képes lett volna. Teljesen felesleges volt az amúgyis védhetetlen Pomeránia fenntartása és ahelyett az első védelmi vonalat Bromberg—Lodz—Krakkó vonalán kellett volna felállítani, de az abszolút erős védőműveket a San—Visztula—Narev vonalán kiépíteni. Ha az első vonal megtört volna, még mindig hatalmas ellenállási lehetőség mutatkozott a második védelmi vonalánál. A hadvezetésben meg kell barátkozni azzal, hogy

szükség esetén jobb feladni területeket, mint azok fenntartására erőfeszíteni. A fővédelmi vonalon túl megálló, de nagyjában érintetlen hadsereg mindig reményt nyújthatott arra, hogy az átengedett területet visszafoglalhatja.

A lengyel hadsereg a védelmi vonalba való helyezkedés helyett offenzív felállást mutatott. Mődjában is lett volna a középső hadosztalnak egy támadással az északi, vagy déli szárny se-

gítségére menni, de ez nem történt meg. Megtörtént az, hogy a poseni hadseregtől jobbra és balra tovább meneteltek a német csapatok, a melyek végül is bekerítették ezt a hadsereget.

Igy állott elő olyan frontalakzat, amelyenre

a világháborúban egyszer sem volt példa. A világháború arcvonal-szabálya az összeköttetés fenntartása volt és ez ellen a szabály ellen alaposan vétett mindkét hadviselő fél. Ugy a német, mint a lengyel arcvonal-szárnyak a levegőben lógtak, csapatrészeiktől el voltak választva és a hadszíntér inkább egy gyarmati háborúra emlékeztetett, mint szervezett hadseregek háborújára. A német hadsereg mozgása megmutatta azonban, hogy

a motorizált erők háborújában az összeköttetésnek már nincs meg a régi jelentősége, mert az egyes csapatrészek gyorsan elmozdíthatók és a folytonossági lánc megszakítását a német hadvezetés megkockáztathatta akkor, amikor látta, hogy nagy túlerőben van. Egyenlő erejű hadsereggel szemben ezt nem tehették volna, mert az ellenfél átkaroló mozdulata végzetes fordulathoz vezetett volna.

A NÉMET HADVEZETÉS ISMERTÉ AZ ELLENFEL KÉPESSÉGEIT

Nagy hiba, ha egy hadseregtől olyasmit kívánnak, amire az nem képes. A lengyel tragédiát pedig abban lehet összefoglalni, hogy a lengyelek többet kívántak hadseregtől, mint azt nagyságánál és felszerelésénél fogva képesek voltak. Képes lett volna ezzel szemben az eredményes védekezésre, amihez erős tartalékok kellene, de a lengyel hadvezetés ígyesmiről nem gondoskodott.

A háborút az nyeri meg, aki kevesebb hibát követ el, mint ellenfele.

Hibák elkövetése nélkül alig van hadjárat. A német-lengyel háború másképpen alakult volna, ha kellő vezérkari vezetés lett volna a lengyelek részén. A német hadseregparancsnokság úgy látta, hogy nagyon jól ismerte a lengyel vezérkar képességeit, mert az egész előnyomulást az jellemzi, hogy

a lengyelekkel szemben mindent meg lehet engedni, tehát a gondatlanságot is.

Valóban úgy nyomultak be, mint egy gyarmati területre, ahol csak kevés és technikai értelemben alsóbbrendű ellenállással lehet találkozni. Csak így magyarázható az, hogy a német hadvezetés a stratégia elméletei ellenére dolgozott, az utánpótlásokat sokszor elmulasztotta. A csapatok és a trónvontak közt nem volt meg az összeköttetés és mindezt kockáztatták azért, mert tudták, hogy az eredmény kiközösítést hozhat a hibáikat.

Kolozsvár kintalta a felekezeti iskolák városi segélyét

Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Beszámoltunk arról, hogy több kérelmezés után, Kolozsvár város tanácsa az 1939—40. évi költségvetésbe

a felekezeti elemi iskolák támogatására félmillió leit irányzott elő.

A felekezeti iskolafenntartó hatóságok a tanügyi alap felmérésért kérték és ezt a kívánásukat Bornemisa Sebastian dr. polgármester pártolólag terjesztette fel Szamos-tartomány királyi

helytartóságához. A helytartóság 10 nappal előlt hagyta jóvá Bornemisa dr. javaslatát,

hogy a félmillió felekezeti iskolasegélyt 1 millió 100 ezer leire emeljék fel.

Most került sor az iskolasegély első részletének folyósítására. A város pénzügyi szolgálata az összeg 44 százalékát, 484 ezer leit, már ki is utalt a felekezeti iskolák részére és az iskolafenntartó hatóságok valószínűleg még e héten felvehetik a város pénztáránál.

A kereskedelmi alkalmazottakat senki sem kényszeríti a különleges légvédelmi tanfolyam látogatására

A temesi kereskedelmi testületek szövetsége tudvalevőleg eljárást indított és a kereskedelmi és iparkamara hathatós támogatásával kieszközölte, hogy a kereskedők és alkalmazottaik külön légvédelmi tanfolyamon vehessenek részt. Ezzel kapcsolatban a magánalkalmazottak céhe közleményt jelentetett meg, amely tiltakozik az ellen, hogy a kereskedelmi alkalmazottak a déli szünet alatt légvédelmi előadások jelenjenek meg. A céh közli azt is, hogy a munkáltatók felügyelőségén el fogják járni azon munkaadók ellen, akik alkalmazottaikat erre a különleges tanfolyamra kényszerítik. A kereskedelmi testületek szövetsége ezzel szemben megjegyzi, hogy ezen különleges tanfolyam megszervezésének munkáját két okból vállalta. Első sorban azért, mert az üzletek és az üzleti személyzet védelme egészen különleges léven, indokolt az is, hogy az érdekeltek különleges kiképzésben részesüljenek, továbbá pedig a közönség részére rendezett tanfolyamokon a résztvevők torlódása csak-

nem lehetnéne teszi, hogy az előadásokon a kereskedők és alkalmazottak is biztosan sorra kerüljenek. A tanfolyamot tehát a szövetség a kereskedők és alkalmazottak közös óhajára eszközölte ki olyan időben, amikor száz és száz kiskereskedő, aki egymaga szolgálja ki az üzleti órák alatt vezetőit, szintén résztvehet azon. A szövetség nem vitatkozik afelett, hogy egyes kereskedelmi alkalmazottak igénybe akarják-e venni ezt a kedvezményt, vagy pedig az általános kurzusokon kívánnak résztvenni, ahol részükre igazolványuk kiváltása körülményes. A szövetség köszönetet mond a város légvédelmi hivatala főnökének, aki a kérelmet a kereskedők és számos alkalmazott érdekében, megértéssel oldotta meg. A szövetség egyebekben közli, hogy továbbra is készséggel állítja ki egy leu ellenében a látogatási igazolványokat és teljesen önálló elbírálásukra bízza, hogy a szerdán délben 1—2 óra között tartandó külön tanfolyamon résztvesznek-e. vagy sem.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

86-10 és este 9 óra után 25-15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Megánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 30, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Kötésigóknak, közhivataloknak és közrásoknak, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

SZERKESZTŐ,

Vuchetich Endre dr.

Kellemetlen tévedés

Nagy forgalom volt az elmúlt nap az egyik helybéli virágüzletben, sok virág fogyott és számos megrendelés történt.

Van néha úgy, hogy egy-egy üzlet napokig, esetleg hetekig nem megy, alig akad vevő és akkor váratlanul olyan nap következik, amikor a vevők valószínűleg egymásnak adják a boltajtó kilincsét. Így történt ez a fentemlített virágüzlettel is és a tulajdonos boldogan vette fel a megrendeléseket, jegyezte a neveket és címeket: ide fehér székfü esküvői csokor, oda piros rózsza születésnapra, amoda lilaszalagos öszirozsa koszorú, temetésre.

Elérkezett a megrendelések leszállításának ideje és az üzlet kifizetője, hogy gyorsabban járjon, bérkocsit fogadott és azzal indult el a szobában lévő cédulán felsorolt házakhoz. A kocsi olyan volt, mint egy mozgó virágüzlet, csokrok és koszorúk lógáltak két oldalt a lámpákon és virágot tartott a kezében, valamint az ülésben a sietőstől kipirult arcú leányka is. Uccáról-uccára gurult a mozgó virágosbolt, a csokrok száma egyre apadt és végül már csupán egy lila szalaggal díszített halotti koszorú és egy fehér székfükből összeállított esküvői csokor maradt.

A kifizetőleány ránézett a megrendelők címét tartalmazó papírszeletre és a kocsist a vilánegyed egyik csendes utcájába irányította, ahol a jármű parkírozott kert közepén épült emeletes villa előtt állott meg. Eryhe idő volt, a ház kertjében feketehűs férfiak tartózkodtak, beszélgetve cigarettáztak. „Ime a gyászoló közönség” — gondolta magában a fiatal leány, leakasztotta a jármű lámpájáról a lila szalagos koszorút és meg sem állt a villa halljában, ahol vádám, hangosan nevetgélő társaságra talált.

Hamarosan kiderült, hogy a virágüzlet alkalmazottja a címek összetévesztése következtében a más házhoz megrendelt halotti koszorúval állított be a fenti helyre, ahol akkor — éppen esküvőre készültek. Könnyen elképzelhető, mennyire kellemetlen helyzet keletkezett és hogy az élt et ünneplő esküvői vendégseregére milyen rossz hatással volt a halottinak szánt virágkoszorú. (—czay.)

(—) A király születésnapja. Carol király öfélése hétfőn, október 16-án üli meg születésnapját. Ezt a napot az egész ország bensőséges hódolattal ünnepli meg. A közhivatalokban nem dolgoznak, az iskolákban pedig nem lesz előadás. Az országőrszervezetek ünnepségeket rendeznek. Valamennyi vallásfelekezet templomaiban hálaadó istentiszteleteket fognak tartani.

(—) A prefektus a fővárosban. Popovici Virgil ezredes-prefektus Bucurestibe utazott, hogy részt vegyen a vármegyei prefektusoknak ma délelőtti a belügyminisztériumban tartandó értekezletén.

— Protektorátusi utelvekre kell becsérlni a német külképviseletek által elismert csehslavok utelveket. A brassói német konzulátus felhívja mindazok figyelmét, akiknek olyan utlevelük van, amelynek érvényességét egy német külképviselet elismerte, hogy azokat minél előbb a Protektorátus (cseh-morva védnökség) utelveire cseréeljék be. A csere a brassói német konzulátuson történik. Címe: Brasov, Str. Eimnescu 15. Be kell nyújtani: 2 fényképet, a régi utlevelet és lehetőleg egy illetékesi bizonyítványt. Azoknak, akiknek protektorátusi utlevelük van birtokukban, ezt a cserét nem kell megtenniük.

1066. október 14-én folyt le a Hastings csata. Hódító Vilmos norman fejedelem hajóival megjelent Anglia tengerpartja előtt és Hastings mellett partraszállott. Herald angol király seregét legyőzte és birtokba vette egész Angliát. A normanok egybeolvadtak az angolszászokkal és így keletkezett az angol nemzet. A legtöbb mai angol főnemcs Hódító Vilmos koráig vezeti vissza családfáját. Hastings városnak ma körülbelül hetvenezer lakosa van, amelyek túlnyomóan hajógyártással és halászáttal foglalkoznak.

1788. október 14-én született Haynau Julius Jakob báró osztrák hadvezér. Haynau előbb Olaszországban küzdött az osztrák érdekekért és működését a legnagyobb kegyetlenség jellemezte. Hosszabb ideig működött Bresciában, ahol számos olaszt kivégeztetett. Akkor nevezték el bresciani hírnáknak. 1849-ben a bécsi udvar Haynaut küldte a magyar szabadságharc küzdő honvédség ellen. Haynau volt az, aki a tizenhárom aradi vértanút kivégeztette. Pesten is több kivégzést eszközölt.

1814. október 14-én született Lermontov Iván orosz író. Legismertebb regényének címe: Korunk hőse. Magyarul is megjelent.

(—) Angol tanfolyam templomépítés céljára. A temesvári unitárius egyház — mint azt már megírtuk — elhatározta, hogy templomát épít. Nagy Zoltán unitárius lelkész ezt a célt a maga részéről oly módon is kívánja szolgálni, hogy angol nyelvtanfolyamot rendez, amelynek jövedelmét a templomépítési alap javára ajánlja föl. Az angol nyelvtanfolyamot november 1-én kezdi meg a Magyar Ház egyik harmadik emeleti termében, ahol hétfőn, szerdán és pénteken este hét órakor tartja az órákat. Jelentkezni lehet a tanfolyamra a Magyar Házban, naponta délelőtt 9—11-ig és délután 4—6-ig, valamint Nagy Zoltán lakásán, a józsefvárosi Bratianu-ucca 7. szám alatt. Rendes tandíj nincsen, hanem a hallgatók önkéntes hozzájárulást adnak, amelyet templomépítési célra fordítanak.

(—) A betegsegélyzőpénztár új palotája november végére elkészül. A temesvári betegsegélyzőpénztárnak a Regina Maria-körúton épült új palotája befejezéséhez közeledik. Most folynak a belső berendezési munkálatok, amelyek november végére elkészülnek. A betegsegélyző pénztár még karácsony előtt beköltözik új otthonába.

Nadrágos nők, szoknyás férfiak

A párisi nők nehezen szoknak a nadrágos „sztréna ruhák”-hoz. Valamelyik nap egy kávéházban két lány beszélgetett s mind a kettő kijelentette, hogy sohasem vennének fel nadrágot. Beszélgetésüket meghallotta egy férfi, s megmutatott nekik egy képes újságot, melyben egy szoknyás skót katona képe látható.

— Ha ezek viselhetnek szoknyát, maguk is viselhetnek nadrágot — mondta.

(—) Elfogott ékszerlovaj. A temesvári rendőrség elfogta Jancovici Katalin húsz éves újíródai nőt, aki Weiszberger Berta gyárvárosi I. Creanga 18 szám alatti lakosnőtől ellopott egy ezeröttszáz lei értékű aranygyűrűt. A tolvaj asszony az egyik napon Weiszberger Berta lakásában dolgozott és amikor rövid időre egyedül maradt a lakásban, kinyitotta a fehérneműs szekrényt és az ott talált értékes gyűrűt elvitte. A lopott ékszer átadta Pop Maria temesvári asszonynak, aki a gyűrűt az egyik temesvári ékszerésznél fülbevalóra cserélte be. Jancovici Katalint a vizsgálat befejezése után átadják az ügyészségnek.

(—) A város javasolja a szalonna és zsír árának felemelését. A város polgármesteri hivatala a királyi helytartóság ármegállapító bizottságához javaslatot terjesztett, amelyben az élősértés árának emelkedése következtében ajánlja a nyers szalonna kilónkénti maximális árának 35 leiről negyven és a zsír árának negyven leiről negyvennégy leire való felemelését. A helytartósági ármegállapító bizottság a város javaslatát legközelebbi ülésén tárgyalja.

— NYOLC LEI OKMÁNY- ÉS 1 LEU REPÜLŐBÉLYEG RAGASZTANDÓ AZ ARÜNYLATKOZATOKRA. A nagykereskedők körében bizonytalanság uralkodik arra vonatkozóan, hogy az áruaktárak állományáról, tíznaponként benyújtandó kimutatást felül kell-e fejeznie, vagy sem. Közöljük, hogy erre vonatkozóan a miniszteri rendelet nem tartalmaz utasítást, miután azonban elvileg minden hasonló beadvány bélyegköteles, erre a „deklaráció”-ra is mindenkinek 8 lei okmány és 1 leu repülőbélyegeket kell ragasztania.

Grafológiai szelvény,

amelyek ellenben a Déli Hírlap olvasói kedvezményes íráselemzésben részesülnek. Néhány sor kézírás a nem és életkor megjelölésével, a szelvényvel együtt a kiadhatóvalba kiadandó, a Déli Hírlap grafológusa számára. Egy íráselemzés kedvezményesen 50 lei, ami levélbélyegben, egy megcímzett és bélyegezett válaszborítékkal együtt az elemzésre szánt kézíráshoz mellékelendő. — A válaszokat a Déli Hírlap grafológusa a zárt válaszborítékban adja meg és visszaküldi a kézírást is.

A háboru hatása a keresztretjvénylejtésre

Az „Observer” című angol hetilap mintegy 14 évvel ezelőtt hatalmas keresztretjvénysorozat indított meg. A sorozat, melyet „Torquemada” névvel jeleznek, most érkezett el a 700-ik retjvénnyhez. Es a 700-ik retjvénnyel különös dolog történt: senki sem tudta megfejteti. Ez az As megfejtetlen retjvénny az egész hosszú sorozatban. A Manchester Guardian a következő megjegyzést fűzi az esethez: „A keresztretjvénny mint népszerű szórakozás, csak az 1914—18-as háború után született, így nem ítélték meg, vajjon a háború-e a felelős a keresztretjvénnyfejtők kudarcáért. Az emberek annyira el voltak foglaltva, wgy annyira el voltak foglaltva, hogy a megfejtés munkájának nem szentelhettek volna időt, mint rendszer? Vajjon megfejtették volna, ha nem kellett volna könyvtáraktól több mérföldnyi messzeségre költözniök?”

— Országos érettségi eredmények. Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztériumhoz beérkeztek a szeptemberi érettségi eredmények. Póterettségire jelentették 3521 tanuló, ebből érettnak nyilváníttak 2108, azaz a jelentkezők 63.73 százalékát. A múlt év őszének az eredménye 45.40 százalék volt.

(—) Kozsorümegeváltság. A Magyar Nöegylet elhunyt alelnökjé és jötevője, Ecker Józsefné elhalálozása alkalmából kozsorümegeváltság címén jötekony célra ezer leit adományozott.

(—) Talált szemüveg. Az Erzsébetvárosi Memorandulni és Ion Vasii uccák környékén értékes, kettősen homorú szemüveget találtak. A szemüveget tulajdonosa átveheti a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

(—) Halálozások. Meghaltak: Husa Teodor hatvan éves, Grubacsaki Ilona született Kleer huszonhárom éves, Damian Lajos harminckett éves napszamos.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Gogher Cecilia, Porumb Dorin Nerva Nestor, Pop Mihai, Frantin Ionel Timotei.

GYÖGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA:

Szombaton, október 14-én a szolgálati beosztás a következő:

A I. kerületben a Sft. Ioan uccában levő Irgalmasok gyógyszeriára

A II. kerületben a Stefan cel Mare uccában levő Jahner R. gyógyszeriár

A III. kerületben a Carol uton levő Mária gyógyszeriár

A IV. kerületben a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszeriár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszeriár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszeriára állandó éjszakai szolnátot tart.

Mozi

MÜSOR:

SZOMBAT, OKTÓBER 14.

APOLLO: A bösz igazság (angol film.)
CAPITO: A baskervillei kutya (angol film.)
CORSO: Poltava (orosz film.)
SCALA: Helén doktoriskasszony (francia film.)

Predictor és locator

En két angol szó, — jelentésükkel nem fölösleges megismerkednünk. A predictor annyit tesz, mint „előre megmondó”, a locator pedig „helymeghatározó”. Az angol tüzérség légi támadást elhárító csapatainál az a két legfontosabb személyiség, aki ezt a két készüléket kezeli.

A predictor Vickers és Sperry találmánya. — arra való, hogy megállapítsa azt a mértani szöveget, amelybe az ágyut be kell állítani. A predictor automata szerkezet, mely mennyiségtani pontossággal működik és egyidejűleg azt is mutatja, hogy a srappell milyen magasságban való robbanásra kell beállítani. A predictor kezelője csak leolvasva a készülék által mutatott adatokat és közli az ágyut kezelő tüzérekkel.

A locator akkor jut szerephez, ha köd van, vagy valami más ok miatt nem lehet látni a repülőgépet. A locator hangérzékeny készülék, mely negyven kilométer körzetben pontosan megállapítja a mozgó repülőgép helyzetét.

A predictor és locator adatainak közlésétől a helyesen beállított srappellel töltött ágyu elütéséig csak néhány másodperc telik el.

Valójában a predictor és a locator nem azt a pontot jelzi, ahol a repülőgép van, hanem azt a pontot, ahol a repülőgép lesz, mire a srappell odaér.

A szétrobbanó srappell száz méter átmérőjű körben gyilkos hatású.

A légvédelem ágyúi az angoloknál négy típusúak: 40, 76, 94 és 114 milliméter kaliberűek. A két utóbbi típusal 12 kilométer magasságig, a 76-ossal 7 kilométer magasságig lönek.

Az angolok 40 milliméteres ágyúja azonos a svéd Bofors ágyúval; ezt 30—1200 méter magasán repülő gépek ellen használják.

A spanyol polgárháború alatt a német repülő Majorca szigetéről úgy mentek Barcelona ellen, hogy a tenger felett alig nyolc-tíz méter magasságban jártak. Az ilyen alacsonyan járó gépek ellen ágyúval védekezni lehetetlenség.

A léggömbök által tartott, függő acélhálók London az alacsonyan járó repülőgépek ellen védemzik. Vannak jelek, melyek arra vallanak, hogy az acélhálók töltve vannak villamossággal.

Megismerkedhetünk ezzel kapcsolatban még néhány új fogalommal. Ilyen például az ágyúsűrűség. Ez azt jelenti, hogy támadás esetén egy repülőgépre hány ágyú tüzel? Például London „ágyúsűrűsége” 50, azaz minden támadó repülőgépre, mely London felett megjelenik, ötven ágyú tüzelne.

A fényszórók az angol partokon egymástól öt-hat kilométerre vannak elhelyezve, de 7 kilométernél nem hosszabbak a sugárkévei.

A védekezés igen fontos eszközei az ugynevezett ellenőrző szobák. Ezek a föld alatt vannak és elhelyezésüket a legszigorúbban titokban tartják. Az ellenőrző szoba feladata a védőállomásokat telefonhálózat, vagy drótnélküli távúri útján az ellenőrző repülőgép közlegéséről értesíteni. Nyilvánvaló, hogy az ellenőrző szobák a kontinensen megszervert és berendezett titkos megfigyelő állomásokkal vannak összeköttetésben, mert az angol harci gépek a támadóknak eléje mennek és már a tenger felett megkezdik a harcot.

A védekezés egész rendszerét Somerset partvidéke előtt próbálták ki az angolok. Viscount Forbes a kísérletek eredményeként azt állapította meg, hogy a támadónak 25 százalék veszteséggel kell számolnia. Ez annyit jelent, hogy minden gép és minden repülő átlag négy támadásban vehet részt és a visszatérés esélye már az első támadásnál csak 75 százalék. A világháborúban egy gép élettartama átlag husz támadás volt, azaz a visszatérés esélye 95 százalékos volt.

Általában, a háborús technika fejlődése rém édes, csak az a kár, hogy annyi áldozatot követel.

Gyulay János dr.

emlékezete az ersébetvárosi egyházközség ülésén

Az ersébetvárosi római katolikus egyházközség választmánya ülést tartott, amelyen kegyelettel megemlékezett elhunyt tagjáról, Gyulay János dr. ügyvédről. Kószó János dr. elnök rámutatott arra a veszteségre, amely az egyházközséget Gyulay János dr. halálával érte és kérte, hogy a veszteség felett érzett gyászt az ülés jegyzőkönyvében örökítsék meg. Andres Ferenc dr. alelnök a német választmányi tagok nevében szólalt fel és hangsúlyozta, hogy Gyulay János dr. olyan értékes munkát végzett, amelyet nemzetiségi különbség nélkül mindenki nagyrabecsült. Péter Kőr Norbert plébános Gyulay Jánosban a mélyen vallásos férfút parentálta el. A választmány tagjai azután az elhunyt emlékére koszorúmegváltás címén szegény magyar gyermekek segélyezésére 1330 leit adtak össze.

= KÖZGAZDASÁG

A zloty kivonják a forgalomból és kincstári jegyekre cserélik be

A Birodalmi Hitelpénztár átvette a Lengyel Bank fiókjait. Önnálló igazgatóalakul Varsóban

A német hatóságok szeptember 23-iki rendelettel a zloty helyett új fizetési eszközt vezettek be a lengyel területen. A zloty 50 pfennigért váltják be, tehát 1 márka 2 zloty ér. A lengyel terület pénzellátását a Birodalmi Hitelpénztár végzi, amely átvette a Bank Polski, a lengyel jegybank fiókjait. A beváltás birodalmi pénztárjegyekben történik és ennek fedezetét a német állam által hitelezett 1 milliárd márka, továbbá a Birodalmi Banknál és a Német Elszámolási Pénztárnál nyílt hitelek képezik.

Az új kincstári jegyek a lengyel területen már forgalomban vannak és a legmagasabb

címlet 20 márkás, a legkisebb 50 pfennig. Kezddött a zloty fokozatos beváltása és a ténylegesen az eladási árak emelését. E célból a Hitelpénztár vezérképviseletet állít fel Varsóban, ahol a Birodalmi Bank, a birodalmi pénzügyi és nemzeti gazdasági minisztériumok kiküldöttet neveztek ki.

A Birodalmi Hitelpénztár egyébként a Lengyel Bank utódlásába lépett és kölcsönülteket is kezdett, hogy az ujjáépítést és az új met településeket elősegítse. E célból a Hitelpénztár vezérképviseletet állít fel Varsóban, ahol a Birodalmi Bank, a birodalmi pénzügyi és nemzeti gazdasági minisztériumok kiküldöttet neveztek ki.

Több szakma kért áremelést a kartelltanácsnál

A szeg, lánc, papír és ecetkartellek akciója

A legfelsőbb kartelltanács a napokban tartott értekezletén helybenhagyta a borecetgyárak kartelljének megalakítását és elrendelte az új egyezménynek a kartellek nyilvántartásába való bevezetését. A kartellben a következő gyárak vesznek részt: Otetul, Monopol, Uranus, N. Romanita és I. Comoly. Amint ez a névsor mutatja, az ecetkartellben a legszámottevőbb gyár: a Margina-Resita és általában az erdélyi gyárak nem vettek részt.

A kartelltanács ezután megvitatás tárgyává tette több ipari kartell ama kérését, hogy engedélyezzék az eladási árak emelését. Így emelést kértek a következő kartellek: a szeg, rak, papírgyárak és láncgyárak kartelljei.

Az áremelési kérés sorsáról eddig még adatok hi hívtalosan jelentést. Lehetséges, hogy a kartelltanács az október 17-re kitűzött újabb értekezletén hoz érdemben döntést.

Az új külkereskedelmi rendszerben is érvényben maradnak a kliring egyezmények

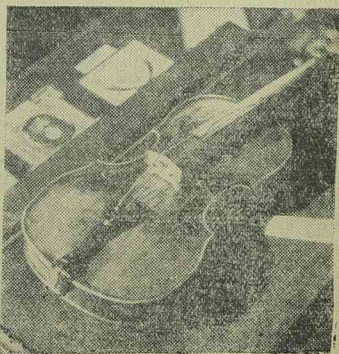
Az új külkereskedelmi rend végleges és egyöntetű életbeléptetése elé nehéz akadályként tornyosulnak a különböző államokkal ezidő szerint még érvényben lévő kliringegyezmények, amelyek még a régi külkereskedelmi rend alapján építették ki a kiegyenlítés rendjét. A régi egyezmények szerint minden külkereskedelmi fizetés engedélyezése és lebonyolítása a Nemzeti Bank hatáskörébe tartozott és a külállamok bankjaival leköttét rendszer szerint történt. Ebben a helyzetben az új és előkészítésben lévő kliring-megállapodásokkal ezekkel az országokkal szemben továbbra is a régi rend marad érvényben. Ezzel szemben a többi országgal e hó 17-től az új külkereskedelmi rend alapján történik a lebonyolítás.

— KÉSZÜL A KERESKEDELMI KÉPVISELETEK TÖRVÉNYE. A nemzetgazdasági minisztériumban, mint Bucurestiből jelentik, törvényt készítenek a kereskedelmi képviselők szabályozásáról. A tervezet a végső simítások állapotában vannak. Az információk szerint a törvény a képviselők nagy nemzetgazdasági jelentőségéből indul ki és éppen ezért kívánja ezt a szervezetet szabályozni anélkül, hogy a foglalkozást akadályokkal nehezíteni kívánja.

— Ki engedélyezi a kivitel? A tegnapi vitalos lapban megjelent az a minisztertanácsnapló, amely a kiviteli engedélyek kiadásának hatáskörét megosztja a külkereskedelmi hivatal és a helyi árellenőrző hatóságok között. Erőszint a külkereskedelmi hivatal ad engedélyt állatok, mezőgazdasági termények és származékaik, vetőmagok, fa és ezzel kapcsolatos ipari termékek, ásványi tüzelők, petróleum és származékaik kivitelére, úgy amint ezek a cikkek a vám-tarifában részletezve vannak. Viszont a vám-tarifában következő kategóriáira: állati élelmi cikkek, prémek, bőr és bőrből készült árúk, gyapjú, állati szőr és ezek feldolgozásai, valódi selyem és ezek feldolgozásai, különböző állati anyagok, termékek, olajok és élelmiszeri zsiradékok, szelések, virágok, növények és ezek részei, gumölcsők és gyarmatárúk, cukor és cukorkák, szövőipari textilanyagok és ipari származékaik, papír és papírból készült árúk, kaucsuk, celluloid és más növényi gyanták, ásványvizek és sók, fém és kőanyagok és feldolgozásai, üvegek, vasvasárúk, szerszámok, gépek és motorok, kocsik, egyéb fémek és öntvények, játékok, hangszerek, optikai szerek, órák, ékszerek és finom fémtermékek, vegyi- és orvosszerek, illatszerek, festékek kivitelét kérvényre a helyi árellenőrző bizottságok engedélyezik.

— A bányási gabonaplacon különösen lucerna iránt mutatkozik kereslet, míg a többi gabonában a piaci árak csekélyek. A piaci árak következők: buza 75 kilos 430, ótengeri 400, tengeri morzsolt 290—300, korpá 320, új zab 390—400, muharmag 400, tökmag régi áru 950, káposzta 900, lencse 800, új takarmányárpa 350, tavaszi árpa 430 lei százkilónként. Lóheremag 26—26 lei és lucernamag 37—40 lei kilónként.

— Megjelent a szőlészeti törvény végrehajtási utasítása. A hivatalos lap szerdáról keltező száma közli az április 6-án közzétett szőlészeti törvény végrehajtási utasítását. A törvényalkotó intézmények fenntartására egy „szőlészeti alap” létesül a közvetlenül termő és hibátlan ültetések megváltására, ingyenes ojtványok megosztására, nemes ültvények létesítésére szolgáló kölcsönök adására és szőlészeti központok létesítésére és fenntartására. A gyümölcs- és szőlészeti feljavítása végett kölcsönök, ez az alap aszalókemencék felállítására és gyümölcsök, konzervek gyárberendezésére, valamint gyümölcsraktárházak berendezésére. Gondoskodik továbbá a fergék elleni küzdelem támogatásáról, szövetkezetek alakításáról. A 2. szakaszról álló utasítás azután részletezi a törvényben lefektetett szervezet működési szabályait.

Mozart első hegedője, amelyen a nagy muzsikusi megismerkedett a zene hangjaival. (UFA felv.)

SPORTESEMÉNYEK

Rádió

SZOMBAT, OKTÓBER 14.

Vitéz Ginzery szövetségi kapitány nyilatkozik a román-magyar válogatott mérkőzésről

Vitéz Ginzery Dénes, magyar szövetségi kapitány nyilatkozott a bucarestii mérkőzés előkészületeiről. Nyilatkozatában a következőket mondotta: — Azt akarom, hogy a román főváros olyan erős magyar csapatot ismerjen meg, amilyen már nem látta magára a válogatott mezt. A három hátvéd (Bíró, Korányi, Pákozdy) bármilyen erősítésre kemény háttérpárt eredményez. A fedező a Pázmány-Sárosi III.—Dudás összetételis küzdőképessé, sőt harcos. A csatársorban elsőbbséget három kemény, harcoló előretolt csatárt kapunk. Szendrődy és Gyetvay mellé jobbszélre kerül Gyetvayhoz hasonló lendületes csatár. Talán adójár Adam büntetése is. Nem is tudom, hogyan lesz a dolog. Utána fogok nézni. Két építő össze-

kötőre lesz szükség, akik ezt a három előretolt rohamozót „táplálni” fogják. Sárosi dr., Zsengeller és Vincze közül azt a kettőt fogom választani, aki a legjobb formát mutatja vasárnap. A jövő héten már teljesen Tóth edző keze alá kerül a csapat. Az indulás előtt még összeszoktató edzés lesz a végleges csapat számára. A válogatás előtt még egy igen fontos dolgot fogok elintézni. Minden jelöltől becsület-szót kérek arra, hogy teljesen egészséges, hogy erejének és tudásának teljes latbavetésével fog küzdeni a válogatásban a győzelemért és a magyar színek diadaláért. Aki tehát vállalja a bucarestii játékot, az számoljon ezzel a körülménnyel, fejezte be nyilatkozatát a magyar szövetségi kapitány.

Sport hírek mindenfelől

Lemondott a magyar labdarugók elnöke. Budapestről jelentik: Zsarnoczay János, a magyar labdarugók szövetségének elnöke benyújtotta lemondását. Gidófalvy, az MLSz miniszteri biztosa lemondást elfogadta.

A szövetség nem igazolta az AMTE — UDR mérkőzés eredményét. A labdarugószövetség legutóbbi ülésén foglalkozott az óvás alatt lévő mérkőzésekkel, így többek között az AMTE — UDR, Arpát FC — Ripensia és a Juventus — CAMT mérkőzésekkel. A nagybányai és a bucarestii csapat részét a szövetség elutasította, míg az AMTE — UDR mérkőzés eredményét nem igazolta, mert a sical csapat a szükségbíró miatt megővta a mérkőzést. Érthetetlen a szövetség eljárása, amikor radon ugy az AMTE, mint az UDR belegeyeztek arra, hogy a mérkőzést szükségbíróként az idősebb társbíró vezesse le. Így esett a választás Darázs Ivánra, akik végig pártatlanul és szabályosan vetette le a mérkőzést. A két csapat tehát a szabályok telmében járt el, így semmivel sem magyarázható a szövetség álláspontja.

Sport-Foto-Optic
A legolcsóbb sportcikkék és azok javítása.
A. M. Mülley-nél
TIMIȘOARA
I., Strada Solderer 11. sz.

Szabó Miklós igyekszik visszaszerezni a kétmérföldes világrekordot. Szabó Miklós még ez év őszén megkísérelti a kétmérföldes síkfutó világrekord visszahódítását. A magyar versenyző világrekordját a finn Maeki javította meg.

Az A. és B. osztályos csapatok kötelesek egy-egy tanuló küldeni az edzőiskolába. Marinescu Gabriel tábornok, a szövetség elnöke körlevelet intézett az A. és B. osztályos egyesületekhez, amelyben felhívja a figyelmüket arra, hogy kötelesek egy-egy tanulót küldeni az edző-iskolába, amelybe a beiratkozások október 29-én fejeződnek be. A vidéki jelöltek havi 300 leirért teljes ellátást kapnak.

A DZSUNGEL

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Irta: K. D.

Közben odaért a választófalhoz és egy percet sem habozva indult szokott útján, mászott át a falon. Az utolsó megbeszélési valókát akarták ma elintézni, mert az idő sürgetett, holnap éjjelre terveztek a szökést, a menekülést.

Átmászott a falon, de amikor földet ért a tulajdon oldalán, hirtelen nyugtalanság fogta el és a vér az arcába szökött, szíve hevesebben dobogott még arra a gondolatra is, hogy mindjárt meg fogja őt látni. Megállt és feszülten figyelt a bokrok mögül, kémlelt a fákon át, vajjon ott van-e, eljött-e már?

Nem, még nem volt a szokott helyén. Az éles holdfény teljes világosságba borította a padot a hatalmas fa alatt és a pad még üres volt.

Lassan lopózott előre abban az irányban, a melyből tudta, hogy jönnie kell, a kis utra borult faágak sűrű lombja egészen elfődte. A pad háta mögé ment, ott megállt és gondolataiba mélyedt. Nem sokáig tartott azonban ábrándozása, mert hirtelen összerezszent.

A palotában kinyílt egy ajtó, amely a parkra vezetett, mintha gyenge, szinte nesztelen léptek zaját hallotta volna és nem sokára egy fehér alak ködszerű és egyre közeledő szilhuettje bontakozott ki a sötétségből az ut végén.

Az ezüstös holdsugarak halvány glóriát vontak a jelenség köré, amely egyre erősebb és határozottabb lett, minél inkább közeledett feléje. A közeledő alak fátylószerű ruhája össze volt vonva karcsú testén. Omar herceg már messziről megismerte, hogy ő az, Lilyan és amikor előtte volt a holdfénytől szinte nappali világításban álló alak, mélyen meg hajolt előtte és miután egy futó pillantást vetett reá, hol lesütötte, hol oldalra irányította zavart tekintetét és nem mert többet a nőre nézni.

Lilyan ma szebb és gyönyörűbb volt, mint valaha. Szép, finom vágású arcán a bőr úgy ragyogott, mint a bársony, nagy csodálkozó szemek tekintete pedig különös gyönyörűsége, nyugtalan bor-

zongással töltötte el a férfit. Mindazonáltal összeszedte magát és vigasztalni kezdte Lilyant, mert látta, hogy ő is ideges és nyugtalan, habár merőben más okból.

Igyekszett megnyugtani Lilyant, hogy tervük okvetlenül sikerülni fog és feltétlenül hízzék benne, mert szükség esetén ő maga lesz az, aki két karjával mindentől és mindenkitől megvédelmezi. És igéretét, amely szerint őt innen elsejti, még saját élete feláldozásával is kész betartani.

Könnyű szél kerekedett és végig a parkon zizegtek a falevelek. Lilyan erre összerezszent és félve nézett körül. Omar herceg Lilyan mellé lépett, megfogta a kezét, megcsókolta, majd végtelenül gyengéden megsimogatta.

— De hát miért fél? Ameddig mellettem van, nem kell félnie senkitől... jöjjön szépen, mert itt megláthat valaki bennünket.

Gyengéden vezette vissza a nőt a padhoz. Lilyan leült, aztán ő is melléje ült és kezébe véve a nő finom, bársonyos puha kezét, ismét megcsókolta azt.

— Fehér királynóm...

Lilyan lassan visszahúzta kezét. A férfi erre elkomorodott, egy pillanatig hallgatva tekintett maga elé, aztán hirtelen beszélni kezdett:

— Utóljára vagyunk együtt, holnap ilyenkor már nem lesz itt...

Lilyan összerezszent, öröm villant fel szemében és két kezét összekulcsolta a mellén:

— Istenem, ha ez így lenne!

— Kételkedik szavaimban?

Lilyan megfogta két kezével a férfi kezét és melegen megszorította:

— Nem, nem kételkedem benne, de tudja, ha az ember ennyi szenvedésen megy keresztül és valamit ennyire, ilyen nagyon vár, szinte alig tudja elhinni, hogy igaz lehet, hogy vágya teljesedni fog... és azt sem szabad elfelejteni, hogy holnap van az a kritikus nap, amelyen ha menekülésem be nem következne, holnapután már késő lenne...

Elhallgatott és ijedten rázkódott össze, de a férfi megvigasztalta:

— Erre ne is gondoljon. Hát nem azt mondtam, hogy szükség esetén még az életemet is feláldozom magáért? Tehát ne aggódjon és ne túprengjen, egyáltalán ne gondoljon semmire, az utolsó,

Radio Romania és Radio Bucuresti: 12: Időjelzés, vizállás. 12.03: Hanglemezek. Radio Romania és Radio Bucuresti: 13: Időjelzés, rádióműsor, sport és egyéb közlemények. 13.10: A Ciros zenekar hangversenye. 14: Hírek. 14.20: Hangy. folyt. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania: 18: Országór. 19: Időjelzés, időjárás. 19.02: Mihail Sadoveanu előadása. 19.17: Román zene. 19.45: Modern francia zene. Radio Romania és Radio Bucuresti: 20.20: Előadás. 20.23: Operaelőadás. Az első szünetben (kb. 21.30—12.45) rádióposta. A II-ik szünetben (kb. 22.40—22.55) hírek, sport. 23.25: Hírek. 23.45: Hírek idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: Mit nézzünk meg? 13.10: Dullien Klára hegedű. 13.40: Hírek. 14: Hanglemezek. 14.20: Időjelzés, időjárás. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.15: Harsányi Gizi mesé. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18.15: Budai Szabadság Dalkör hangversenye. 18.45: Rádióposta. 19.15: Táncalemezek. 19.50: A falu és a magyar egészségügy. Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Furka Gizella zongorázik. 21: Dalos zenés utazás a Tiszán. Enekel Nagy Izabella és Bargha Imre. Kiséri Radios Gábor cigányzenekara. 22.40: Hírek. 23: Hangversenyzenekar. 24: Hírek idegen nyelven. 24.20: Farkas Béla és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

A DÉLI HÍRLAP

Bucurestiben

minden útközlekedésben

kapható

Kérje a DÉLI HÍRLAPOT

döntő pillanatban hidegvérűnek és nyugodtnak kell lennie...

Lilyan engedte, hogy a férfi a kezét simogassa, aztán hirtelen könnyek szöktek a szemébe és megvonagló vállakkal, föl-fölszököl zokogással kezdett sírni. A férfi gyengéden átkarolta és megsimogatta lecsuklott fejét, a leány finom, bársonyos haját.

Es most, amikor ilyen közel érezte őt magához, egy pillanat alatt előtört belőle minden, amit eddig vasakarattal igyekezett visszafojtani és háttartalan önuralommal meghazudtolni önmagában. Szerelme, iránta érzett mély és szenvedélyes szerelme, amellyel csordultig télt meg a szíve, most minden tartózkodása ellenére is föllángolt benne, kirobant belőle és teljesen hatalmába kerítette.

Hirtelen szenvedélyesen ölelte magához a leányt és szédülten sugta a fillébe:

— Tudod-e egyáltalán, van-e fogalmad arról, hogyan szenvedek miattad? Hogyan szenvedek én, aki innen el foglak segíteni, pedig egész valóm téged óhaj, minden csepp vérem utánad kiált, szívem lelke téged kíván... Elisegítelek innen, de a szívemet kell kitépnem a testemből, a lelkeembe kell gázolnom, a kedvemet kell megőnöm, mert határtalan, vigasztalhatatlan, keserves szomorúság ködét látom rám ereszkedni, ha arra gondolok, hogy téged többé nem foglak látni...

Az erős férfi mialatt ezeket mondta, úgy reszketett, mint a gyermek.

— Hiszen szeretlek, olyan nagyon szeretlek...

Lilyan elkábultan hallgatta a szavakat és ijedt remegést szaladt végig rajta, hogy mi lesz vele, most, talán mindennek vége, talán most már nem fog síkrúlni, nem fogja akarni véghezvinni tervüket...

Az erős férfiarok szorítása most még erősebb lett, ölelése még vidámabb és a következő pillanatban ajkai remegő, líhegő csókban keresték a leány ajkait. Hosszu, forró csókban találkoztak és amikor elhagyták egymást és szagatottan, hosszasan fölélegzettek, ismét átölelte, magához vonta és megcsókolta a leányt:

— Szeretlek... az életem, a boldogságom, a céloim és mindennek a tartalma vagy a számomra, isteni, csodálatos, gyönyörűsége fehér királynóm...
(Folytatjuk)

... egy-két másodperccel később már mindent tudott

Hogyan tudta meg Calinescuné férje halálát?

Bucurestből jelentik: F. Brunea-Fox, a kitűnő román riporter, a Jurnalul című új fővárosi naplaj első számában érdekes cikkben számol be a nemrégiben meggyilkolt Calinescu Armand miniszterelnök özvegyénél tett látogatásáról. A riport érdekesebb részeit alább közöljük:

Néhány héttel ezelőtt kegyetlen módon meggyilkolták Románia eddigi legkiválóbb miniszterelnökét, éppen akkor, amikor az országnak a legnagyobb szüksége volt rá. A visszhang olyan volt, ami ritkán észlelhető: az egész ország lakossága egy emberként ítélte el a történeteket. Hogyan élt, hogyan dolgozott és hogyan halt meg ez az ember? Olyan kérdések ezek, amelyekre a választ mindenkinek ismernie kell.

A Calinescu család: a meggyilkolt miniszterelnök özvegye és fia a Dr. Clunet utcában lakik, gyönyörűen berendezett villában. Az eleganciával itt mindenütt az izlés párosul. A falakon sok kép. Egy-más mellett sorakoznak a híresebb román festők munkái.

Calinescu Armand lakosztálya az épület emeleti részében volt. Itt még most is úgy áll minden, mint amikor szeptember 21-én utójára távozott el hazuról a miniszterelnök. Dolgozószobájában mindenütt könyvvállványok, roskadásig tele közzgazdasági, politikai, jogi szakkönyvekkel, államférfiak életrajzaival, beszédeivel. Az íróasztal mögötti falon Calinescu ezredes, a tragikus végű miniszterelnök édesapjának arcképe látható. A helyiség ellenkező oldalán viszont Calinescu Barbuak, Calinescu Armand fiának gyerekkori arcképe függ. Az íróasztalon a mappán egy elintézetlen hivatalos írás fekszik.

— Itt ebben az irodában töltötte férjem éjszakáinak nagy részét. Az utóbbi hónapokban sohasem feküdt le hajnali 4 óránál előbb.

Calinescu Armand az utóbbi időben rendkívül elfoglalt volt. A nemzetközi események következtében még az alvársra is alig jutott ideje.

— Sokszor a hajnali órákban arra ébredtem, hogy fel-alá járkál az irodában. Ha bepillantottam az ajtónyíláson, vagy hivatalos okmány tanulmányozásában találtam, vagy valamilyen fontos titkos diplomáciai okiratot olvastott. Ezenkívül rendkívül sokat olvasott. Nagy örömet talált a gazdálkodásban is. Ciupan birtokot vásároltunk és ha csak tehette, oda utaztunk. A gazdaságban minden érdekelte. Ott nagyon jól érezte magát.

Néhai Calinescu Armand dolgozószobájában több fényképalbum van. A volt miniszterelnököt és családját tagjait számos helyzetben megörökítő fényképpel van tele. Az egyik album első oldalán egy újságkivágás látható, amelyet még 1934-ben Calinescuné ragasztott az albuma. A beragasztott

újságlapról két gyermek és egy szomorú nő tekint ránk. Dolfuss volt osztrák kancellár családja.

— Nem tudom, hogy mi indított arra — mondja Calinescuné, — hogy az újságból kivágjam ezt a képet és az albuma tegyem. Talán a szerencsétlen asszony iránti együttérzésem...

Szeptember 21-én, a borzalmas tragédia délelőttjén, Calinescuné a kis szalonban tartózkodott, ahol a katonák részére kesztyűket kötött. A birtokról aznap délelőtt 11 óra tájban érkezett meg. Férje hívta be telefonon a fővárosba, mert este 9 órára az amerikai követségre voltak hivatalosak. Amikor Calinescuné megérkezett, férjét már nem találta odahaza. Mintegy félórával ezelőtt távozott el. A sors úgy akarta, hogy többé ne találkozzanak. Már dél is elmúlt, következett az ebéd ideje. Az ebédőben terítették, míg a szomszédos nappali szobában Calinescu Barbu angol folyóiratot olvasva, várta haza édesapját.

Közben megjelent a házvezetőnő és megkérdezte, hogy a miniszterelnök úr egyedül érkezik, vagy pedig tegyen még egy terítéket az asztalra. Nem, nincsen szükség rá, egyedül érkezik. Indulását már jelezték a miniszterelnökségről.

Már két óra körül jár az idő. Az uccáról fel-

hallatszik a hazatérő férjek beszélgetése. A hívatalokból jönnek és sietnek családjukhoz. Néhány perccel két óra után váratlan esemény történik. A szalonnal szomszédos nappali szobából a rádió értetelen hirt közöl. Calinescu csak félszavakat ért...

... linescut... meggyilkolták...
Vajon mi lehet ez? A gondolkozásra azonban idő sincs, mert a következő pillanatban már nyílik az ajtó és Calinescu Barbu áll a küszöbön, sápadtan, feldúltan.

— Hallottad anyám? A rádió bement, hogy egy ezredet meggyilkoltak.

— Egy ezredet? Ki köztölte? — kérdi még mindig érthetetlenül Calinescuné.

Calinescu Barbu, aki a folyóiratot olvasta és közben a Strauss-valcerre is figyelt, amelyet a bucarestii rádió közvetített, a hirtelen történt bementásban úgy értette, hogy egy ezredet öltek meg.

Calinescu Armandné felállt helyéről és szinte gépiesen az ablakhoz fordult. Mi az, mi történt az ucca túlsó oldalán? Miért van csöndület és miért rohannak rendőrök és csendőrök a csoportosulás irányába? Istenem, miért néz mindenki az ő házuk felé? Közben cseng a telefon és egy-két másodperccel később már mindent tud...

Calinescu Armand sohasem hitt abban, hogy akadjon ember, aki az életére tör.

— Állandóan arról biztosított — mondja könynyek között az özvegy, — hogy nem fenyegeti veszély. Barátai aggodalmain mosolygott.

Calinescuné ezekkel a szavakkal fejezi be mondanivalóját:

— Imádatra méltó férj és kiváló apa volt.

A gyászborult özvegy elfordul. Az esőt figyeli, amely az ablaktáblához csapódik...

AMERIKA NEM VÁLLALJA A KÖZVETÍTÉST

Megegyezés a demokraták és köztársaságiak között a semlegességi törvény megváltoztatására

Washingtonból jelentik: Az a német befolyásolási kísérlet, hogy az Egyesült Államok tanácsára Anglia békekonzferencián találkozzon Németországgal, itt nem talált kedvező talajra. Csak abban az esetben lehetne erről szó, ha a német javaslatot kellőképpen megformuláznák. Az amerikai közvélemény befolyásolását maga Dietrich sajtófőnök irányította, de a német sajtó sem tette azt magáévá. Beavatott körökben úgy nyilatkoztak, hogy az Egyesült Államok akkor sem vállalná a közvetítő szerepet, ha a német kormány hivatalosan a diplomácia igénybevételeivel tenné meg ajánlatát. (Rador.)

Washingtonból jelentik: A demokrata és republikánus szenátorok között egyezmény készül arra vonatkozólag, hogy a semlegességi törvény azon szakasza, amely megtiltja, hogy amerikai

hajók vagy amerikai állampolgárok a hadviselő államokat felkeressék, megszüntessék. (Rador.)

Washingtonból jelentik: (Rador.) A Havas ügynökség jelentése szerint az Egyesült Államok kormánya azért lépett érintkezésbe a szovjet kormánnyal, mert különböző európai fővárosokból olyan értesüléseket szerzett, hogy a szovjet-finn tárgyalások sikertelensége esetén az orosz hadsereg átlépi a finn határt. Az Egyesült Államok kormánya a viszony kiéleződését akarja megakadályozni.

Washingtonból jelentik: A Stefani ügynökség jelentése szerint az egyik amerikai repülőgépgyárban hatvan Lockheed típusú repülőgép szállásra készen áll és csak azt várják, hogy az embargo felfüggesztését megszavazzák a szenátusban. Ez az első részlete annak a két-százötven bombavetőrendelménynek, amelyet angol számlára gyártanak Amerikában. (Rador.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Állást keres

Mosást, vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tisztá asszony (úgy-szintén otthoni mosást is). Kovács III. Vilhelm Mühle-u. 10. 1243

Lakás

Mérsékelt házbér mellett november elsejére sürgősen kiadó egy négyszobás lakás a Belváros központjában. I. Str. Alba Iulia 3. III. emelet. 2042

Három és 4 szobás egészséges világos komfortos lakás 15-től kiadó. IV. Str. I. C. Bratianu 29. 1368

Modern 3 szobás lakás 5sszes mellék-helyiségekkel november 1-re kiadó. IV., Str. Bratianu 24. (Horgony-palota.) Érdeklődni Kőnig, Prohaskamalom. Telefon: 22-50, 22-51, 22-52. 1376

Adas-vétele

Eladó, előszobafal, szennyesszekrény és egyéb háztartási cikk. IV. Str. Bratianu 29. III. emelet 2. 2045

Komplett fehér háló sürgősen olcsón eladó. Megtekinthető délelőtt 8-10-g és délután 1-4-ig. I., Str. Gheorghe Lazar 8. Weiner. 1842

Eladó szürke női bunda. Megtekinthető 11-12-ig. I., Str. Mărăsesti 7. ajtó 9. 1375

Az elit családok találkozóhelye

Barul la Mos Nicu

(Tiszti Casino)

Világvárosi műsor. Megnyílik október 14-én.

Ruhaszekrény és kizhúzható ebédő asztal eladó. IV., Str. Bolinteanu 14 szám. 1875

Külfönjele

Képviselést keres Bucuresti területére agilis, jó összeköttetésekkel rendelkező fiatalember, aki perfekt a román, magyar és német nyelvben. Cím kiadóban. 1866

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle bőrtisztítót, bőrtömlesztőt és bőrtömpesztőt, h a r o m szímben. Kapnató kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratianu.

